

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDEKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hasabos petit sor egyszer 20 fillér.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitászó sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1901.

FELELOS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Vasárnap, január 13.

Megkezdődött a kenyérosztás!

Néhány napig elvonjuk e helyet a napi politikától. Hadd legyen szó egy darabig a lap legelső helyén azokról is, kik távol állanak a politikai világ zajától; kik nem érdeklődnek a közélet aktuális kérdései iránt; kik távol állanak a pártok érdekkörétől: az éhes emberekről.

Meghívást küldünk ma nekik!

Holnap, vasárnap délelőtt 10 órától kezdve az Andrassy-tér és Tabajdy Károly-utcák sarkán levő Neuman-féle házban ingyen kap kenyeret minden éhes ember.

Meghívót küldünk ezennel azoknak, kikről megfeledeznek a fényes lakomák rendezői; kik nem hivatalosak a nyilvános ünnepélyekre; s akik a nyomtatott papiroستól félni szoktak, mert azon kéri az adót, aminek fejében pedig a párnát is elveszik a szegény ember alól.

A kenyér kiosztó-boltban ők a legszivebben látott vendégek. Minél éhesebb valaki, annál melegebb szívvvel fogadják; minél nyomorultabb, annál készségesebben nyújtják neki az életet adó jó puha kenyeret.

A nagyváros fényében, pompájában egy meleg helyiség nyílik meg holnap reggel, ahova betérhet melegedni és jólakni mindenki, ahol nem kérdik a sze-

gény embertől hol lakik, mi a foglalkozása, nem keresik, rászorult-e a segélyre, vagy nem, hanem adnak neki egy nagyon egyszerű okból: azért, mert kér.

Lapunk belsejében részletes kimutatást közlünk azokról az adományokról, melyek, lehetővé tették, hogy a kenyérkiosztást ilyen gyorsan megkezdhetjük. Arad nemesszívü közönsége egyetlen könyörgő szóra özönével hozta be hozzánk a jótékony adományokat, s mi sietünk a nyomor enyhítésére irányuló munkával, mert vétek volna minden napért, melyen felszárítatlanul maradnának az éhezők könnyei.

Szebb ünnepnap a holnapinál, soká nem lesz ebben a városban. Az a falat kenyér, amit az az ember, aki jóllakott, odanyújt annak az embernek, a ki éhez, magasztosabb templomi szónoklat, mint minden prédikátor minden szóvirága, s hathatósabb védgátja a társadalom jogrendjének, mint minden törvény minden pallosa.

A szegénység nagy kerítő, de minden prédikációnál és paragrafusnál nagyobb erkölcsnemesítő és erényvédő — egy karaj kenyér. Sok kenyér szárad el, sok morzsa hull el a gazdagok asztalán céltalanul, künn pedig a hideg utcákon mennyi em-

ber vánszorog, fázik és éhez, s már a kezét sem tudja kinyújtania betevő falatért. S mennyi bürokrácia és zsandár kell, hogy őrizze a gazdagok cifra palotáit, mily tenger okmány paksaméta őrizi a jogrendet; mily özöne a puffogó szavaknak hirdeti a szeretet és tulvilági üdv malasztját: szótól hangosak a parlamentek csarnokai, és a templomok boltívei, az emberek pedig ezen a világon éheznek és fáznak, nem látnak szeretetet s nem képesek igazságosnak látni azt a jogrendet, mely azt követeli az éhez embertől, hogy csöndes megadással szemlélje, mint duskál minden földi jóban a másik ember aki csak úgy apa-anya fia, mint ő, a rongyos, az éhes.

Jöjjön el kenyérért holnap ezek közül mindenik. És jöjjön el holnaptól kezdve mindennap, míg csak végig nem fut a város az első tavaszi napsugár, mely haldoklását jelenti az inséget terjesztő télnek, és születését a dologidőnek, az áldást hozó, kenyeret adó, boldogságos munkának.

És lássák hogy nincs elhagyva addig a szegény ember, míg könyörületes szív van a világon!

TÁRCZA.

A hárem.

Irta: Ali Kemal.

— Részletek egy új török könyvből. —

Azok előtt, akik az izlámot nem ismerik, a muzulmán nő különös, majdnem visszataszítónak látszó helyzetet foglal el úgy a családi, mint a társadalmi életben. Azeurópai nő, a róluk hallott, vagy olvasott leírások után, a hárem hölgyeit a világ legszerencsétlenebb teremtetéseinek tartja.

A teljesen elkülönített élet, amelyet Keleten a férfiak és nők folytattak, aonnal szembeötlő, ha az ember egy muzulmán házába lép. Minden igazhitű mozlím háza két részre van osztva. Egyik rész a hárem, ahol a háziasszony lakik a női cselédséggel; a másiknak neve szelamlík ahol a családfe, valamint a férficselédesség és a felnőtt fiugyermekek lakóhelyeül szolgál.

Csupán a ház urának, vagyis a családfőnek szabad belépni a hárembe; és neki is csak akkor, ha ott a feleségén kívül más asszony nem tartózkodik. Akadály nélkül bemehet, ha rokonai vannak ott látogatóban, még ha távoli rokonok is, de csak úgy, ha vagy azok nem igen fiatalok, vagy ő maga már élemedett kora.

Ez alól a szabály alól csak újabb időkben mutathatunk egy-két kivételre. Némely kiváltságos családban, minő például az egyiptomi khediveé, egyik-másik családtag tulteszi magát ezeken a szinte megszentelt szokásokon. Így legutóbb Nazli hercegnő, Musztafa Faril pasa leánya és Mehemed Ali alkirály unokája, úgy fogadta a diplomáciai kart kairói palotájában, mint egy nyugateurópai hölgy. Öltözéke keleti volt ugyan, de fátyol nem fődte be arcát és a megjelent urakkal vígan és szellemesen társalgott. Minthogy keleten az ilyesminek nem megy hamar hire, a dologból nem lett botrány. Aztan melyik muzulmán merné a khedivét felőlősségre vonni?

A felhozott eset volt az első, hogy a muzulmán nő teljesen nyilvánosan, sőt hivatalosan lérfitársaságot fogadott, még pedig külföldi férfiakat. A muzulmánok többsége, ideértve a nőket is, az ilyent istentelenségnek tekinti és megvetésével sújtja.

A Keleten tehát a nők közt egyáltalán lehetetlen a társas érintkezés, ha csak egy igen közeli rokon nem közvetíti azt. Ekkor is csak a legkimértebb formások közt történhetik az összejövetel. Férfiak társaságában soha nincs nő, valamint a nők társaságában nincs helye a férfiaknak. Vagyis: a társasélet teljesen hiányzik a Kelet országában. A férfiak összejönnek, szórakoznak, beszélgetnek, meglátogatják egymást. A nők ugyanezt teszik egymás közt.

Ime, a Kelet társadalmi szervezetének legegység legnagyobb fogyatkozása. Hiányzik belőle a nő, éltető lelke a Nyugat civilizációjának.

A kötelező fátyolviselés már csak külsőség, de a muzulmán ehhez is konokul ragaszkodik. Mintha érezné, hogy ha a fátyol eltűnik, a hárem napjai is meg vannak számlálva. Ez az aggodalma annál nagyobb, mert a fátyolviselés a vallással semminemű összefüggésben nincs. Mohamed sohasem parancsolta, hogy a nők eltakart arcczal járjanak az utcán. És habár a muzulmán nő meg van elégedve sorsával, amelynél jobbat nem ismer, a fátyolviseléstől szívesen szabadulna, ha lehetne, már a hiúságánál fogva is, amely minden nővel vele születik. Aztán például Törökország ha lassan is, de mégis halad a civilizáció útján és ennek apró akadályait nem sokáig tűrheti magában.

De nem a jövőről, hanem a jelenről van szó. A muzulmán nép vallásához és annak legcsekélyebb külsőségeihez olyan mély meggyőződéssel ragaszkodik, amely az egész világon páratlanul áll. A kereszténység a világ más vallásu népei közül minden évben ezreket és ezreket hódít meg: a muzulmánok közt minden igyekezete hiátaváló. Habár a fátyol nincs előírva a Koránban, mint évezredes szokástól, az igazhitű el nem tér tőle és szigorúan örökdi, hogy még kivétel se fordulhasson elő.

Mi történik Ausztriában?

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, január 12.

Ausztriában talán sohasem volt olyan erős, vehemens, izgatott és elkéseredett a reichsrathi választás, mint az idén. Az agitáció minden pártban, pedig van vagy huszonöt, szinte határt nem ismert és a győztesen kikerült jelöltek megtépázva, meghurcolva kerültek ki az urnából. A féktelenség orgiákat ült és az eredmény megfelel az előzményeknek. Mi történt ugyanis?

A legutóbbi obstrukciót levertek. Az ifju csehek erősen megfogyva térnek vissza. Az obstrukcióra aligha gondolhatnak többé. Ellenben a lengyelek, az osztrák parlamenti béke apostolai számban és erőben meggyarapodva kerültek ki a választásból. Ezek tehát kedvező jelenségek. Ezekkel szemben azonban ott áll a szociáldemokraták gyarapodása és különösen pedig a német nemzetieknek, az úgynevezett *Schönerer*-pártiaknak megötszörösödött csapata.

Ez a tények mellett valóban csekély jelentőségű a keresztényszociálisták, vagyis antiszemiták veresége. *Lueger*ék a jó reménység jegyében a kormányval tartottak, de kivéven a csehekkel szemben való ellenállást, a szociáldemokraták és a *Schönerer*-pártiak mindig szembe helyezkedtek a kormányval és minden parlamenti ténykedéssel.

És hogy mire képesek *Schönerer* és *Iro* urak, azt eléggé bebizonyították a múlt reichsrathban, a mikor csak öten voltak, és ez a kicsi, de erőszakos csapat megakasztotta egymaga a parlament egész működését. Most huszonötön, esetleg még többen is lesznek. Olyan zajos carneval még Nizza utcáin sem volt soha, a minő lesz a reichsrathban akkor, ha ezek nekigyürköznek és „rajhsratosdit“ játszanak.

Ezekkel nem fog birni sem *Körber*, sem semmiféle utódja. Mert ezek nemcsak a cseheknek, nemcsak a magyaroknak, nemcsak minden kiegyezésnek ellenségei, hanem ellenségei minden rendnek Ausztriában és az egész évszázados osztrák viszonyoknak. Valóságos status alkotnak a statusban. Kifelé gravitálnak, egy hurot pendülnek a legdühösebb pángermánokkal, mert semmi egyéb a céljuk, mint

Helyzete hozza magával, hogy a muzulmán nő tudatlanságban nő fel és később sem művelheti magát. Hihetetlen erőfeszítéseket kellene tennie, hogy némi műveltségre tehesen szert. Bizonyos kort elérve, a leány-gyermek nem járhat többé iskolába, ahol különben sem sokat tanult a tanítónők keze alatt. Bármilyen vagyonos is, a muzulmán apa nem viszi utazni családját a nőtagjait külföldre, mert ez szigorúan tiltva van. Szóval: a keleti nő teljesen ki van zárva a civilizációból.

Mindazáltal korántsem olyan szomorú, sőt vigasztalan a hárembe zárt nő élete, mint ezt minduntalan halljuk, vagy elképzeljük. Az utazók legnagyobb része inkább fantáziája szüleményét írja le, mint a valóságot. Szemei előtt inkább az *Ezeregy Éjszaka* tündérmeséit látja lebegni, mint a háremnek asszonyait, kiknek ugy sem juthat közelébe.

A hárembe bizonyos körülmények közt maga a férj sem léphet engedelem nélkül. Ebben a családi szentélyben él a feleség, néha egyedül, de legtöbbször asszonyoktól körülvéve, akik fölött korlátlan hatalommal uralkodik. A hárem ura nem lusta, indolens, unatkozó teremtes, aki, mint ezt némely leírás után gondoljuk, megosztja idejét tükre, ékszerre és nyálksággal közt. Ellenkezőleg, egy tökéletes háziasszony, aki mindenre ügyel, aki biztos és erős kézzel vezeti sokszor igen nagy háztartását és ha jómódu, akkor nagyon bőkezű a szegényekkel szemben. Az a kevés külföldi, akinek véletlenségből sikerült egy hárem belsejét

felforgatni Ausztriát és Németországhoz csatlatkozni.

Jelképük a buzavirág, daluk a „Wacht am Rhein.“ Céljuk elszakadni Ausztriától.

Ki bir ezekkel? Senki. Ezekből következik, hogy mi, még ha most kikapcsolják is a kiegyezési kérdéseket a reichsrath tárgyalási anyagából, egyáltalán nem bízunk a békés munkásságban. A mennyire ma jósolni lehet, az a nézetünk, hogy a reichsrathot rövidesen, nem sokkal újabb megalakulása után, ismét feloszlatják.

Hogy mi lesz azután? Azt már bajosabb volna megmondani. Csupán egy dolog bizonyos, hogy az új reichsrath munkaképessége ma épen olyan kérdőjel, mint volt a feloszlatás előtt.

A legfurább a dologban az, hogy nem is *Körber*, hanem *Lueger* sült fel a választásokkal. Ő ugyanis egyszerűen megsemmisítést ígerte a szociáldemokratáknak és *Schönerer*eknek. És ime az ő csapata csappant meg erősen. Holott most miniszter is lehetett volna *Lueger* ur. De a miniszterségnek most már löttek.

Hiányos jótékonyág.

Arad, január 12.

Ezen cím alatt az „Aradi Közlöny“ vezető helyen foglalkozott az izraelita nőegyletnek e napokban lezajlott jótékonycélú estélye jövedelmének hová fordításával. A mily nemes és helyes volt a cikknek az a célzata, hogy az estély tiszta jövedelme ne csatoltassék az alaptökéhez, hanem osztassék ki a szegények között, ép oly téves volt az a kiindulási pontja, hogy a jövedelem, tényleg az alaptökéhez csatoltatni rendeltetett volna.

A nőegylet vezetősége sem most, sem ezelőtt nem intézkedett sohasem olyképp, hogy az ily jövedelem, gyümölcsötözölög helyeztesék el. A következő számok a legjobban bizonyítják ezen állításomat.

Az egylet alaptökéjének álladéka a múlt év végeig 41031 korona 16 fillért tett ki, ezen összegben alapítványok, hagyományok és ajándékozások által az egylet tulajdonába jutott 24843 korona 70 fillér foglaltatik, tehát az egylet 60 éves fennállása óta az egylet saját vagyonából az alaptökéhez csakis összesen 1618

meglátni, bámulva ismerte be, hogy egészen másformának képzelte az ottani életet. Mert mesébe való, idejét muli felfogás az, hogy a hárem gyönyörök tanjája, ahol a muzulmán férfi az összevásárolt szépséges rabnők körében átengedi magát a szeretkezés élvezeteinek. A hárem nem egyéb, mint a muzulmán lakásának az a része, ahol az asszony a háztartást vezeti. Semmi józan ok nincs arra, hogy ezt a háremet olyan aggodó gondul rejtegessek. Faud pasa, a jeles török államférfi és nagyvezér, maga mondta már a párisi konferencián:

— A török birodalom mindaddig nem fog Európa művelt államai közé sorakozni, amíg el nem tűnik a választó fal, amely a hárem és a szelamlik közt emelkedik.

Azóta negyven esztendő múlt el és ez a művelődést akadályozó választófal majdnem olyan szilárd ma is, mint akkor. Csupán azok a családok, a melyeknek férfitagjai a Nyugat embereivel sűrűbben érintkeznek, kezdik türelmetlenül érezni, hogy egy födel alatt élve, mégis annyira el legyenek választva övéiktől. Konstantinápolyban nem egy apa szemel huny, ha felesége és leánya nem tesz különbséget a hárem és a szelamlik közt, ha otthonuknak tekintik mindakettőt. Még azt is megengedi, hogy leányai idegen nyelveket tanuljanak, ezeken társalogjanak egymással, sőt anyanyelvükre fordítsák a világirodalom klasszikusait.

Nem kevésbé helytelen fogalmak vannak az izlam egy másik fogatkozásáról: a többnejűségről. Temérdek azoknak a művelt embe-

korona 46 fillért csatolt, a mi átlag évenként 269 korona 79 fillérnek az alaptökéhez való csatolását jelenti.

Évenként tehát alig számbavehető összeg csatoltatott az alaptökéhez, mely csekély összeg azonban az évek hosszú sorában 16187 koronára szaporodott, a mely tőke immár évenként 809 korona kamatot hajt.

Ez a kamat, hozzáadva az alapítványok, hagyományok és ajándékozások folytán keletkezett alaptöke kamataihoz, mely 1242 koronát tesz ki, összesen 2051 koronára rug.

Ez oly tekintélyes összeg, mely nemcsak a szegényeknek biztos segélyösszegét képezi, hanem az egylet vezetőségét ama kellemes helyzetbe is hozza, hogy a közönség áldozatkészességét immár nem kénytelen oly mértékben igénybevenni, mint az esetben, ha ezen állandó kamat-jövedelme biztosítva nem volna.

Az előadottakból kétségtelenül kiviláglik, hogy az izr. nőegyletnek soha sem volt célja az alaptöke gyarapítását mindenáron forszírozni és ezáltal a szegényeket segélyeztetésükben megrövidíteni. De mindig feladatának és kötelességének fogja tartani az egylet vezetősége, hogy hiv n az eddig követett rendszerhez, az alaptöke gyarapításán fáradozzék, mert — mitől isten óvjon — jöhet idő, hogy társadalmunk nemeslelkű tagjainak áldozatképessége nem fog arányban állani áldozatkésztségével és akkor nagy és fontos szerepe lesz az alaptökének, a mikor annak kamataiból a nyomor és szükség enyhíthető lesz.

Nem volt tehát szándékában a nőegylet vezetőségének a most lefolyt estély jövedelmét az egylet alaptökéjéhez csatolni, de nem is csatolhatta már azért sem, mert ezen bevétel az egylet költségvetésben mutatkozó hiány fedezésére szolgál. Ezt igazolják a következő adatok:

Az egyletnek évi szükséglete
 90 szegénynek rendes havi segélyezésére — — — k. 5000.
 Rendkívüli segélyezésekre — — k. 2000.
 50—60 szegény leánynevelésnek felruházására — — k. 1200.
 Ügyviteli költségekre — — k. 700.
 Különlételekre — — — k. 400=9300.
 Minek fedezésére rendelkezésre áll:
 Rendes tagdíjakból — — — k. 2800.

reknek a száma, a kik az iskolában tanulva azt, hogy a muzulmánok többnejűek, ma is azt hiszik, hogy minden töröknek van egy csomó felesége. Ezek a feleségek békésen megférnek egymás mellett a háremben, a hol eunouchok őrzik őket, éberebben a mesék hétfejű sárkányainál. Nos, a mi a többnejűséget illeti, ez ma már a legnagyobb ritkaságok közé tartozik Törökországban. Különösen az újabb férfinezedekek ettől a régi szokástól egyre jobban elfordul és egynél több asszonyt mint házastársat nem választ magának. Eltérőleg az európai közfelfogástól, az izlam szelleme maga sem kedvez a többnejűségnek, a mely szokás Arabiából terjedt szét abban az időben, mikor Törökország egész Keletet meghódította és az idegen szép leányok százezreit ejtette zsákmánnyul. A győztes vezérek a harcok után átengedték magukat a dözsolésnek és a szerelemnek. Az akkori háremek csakugyan a gyönyör palotái voltak. De ma már meglegszik a muzulmán egy feleséggel is, megtartva a Korán intelmét: „Ha nem bízol abban, hogy többet is egyformán boldoggá fogsz tenni, ne végy csak egy feleséget.“

Közvetlen tapasztalásból meggyőződhetik mindenki arról, hogy a többnejűség Törökországban határozottan népszerűtlen. — Nem szólva a férfiakról, a kik botrány gyanánt tárgyalják az esetet, ha valaki még egy asszonyt visz haza az első mellé, maguk a nők sem szívelnek többé maguk mellett egyenrangú társat.

Különféle adományokból — k. 1150.
Alaptőke kamataiból — — k. 2050=6000.
Tehát normális viszonyok között is — — — — k. 3300
hiány mutatkozik, a mely — mint fentebb említve van — az időközönként megtartott hasonló estélyek jövedelmeiből fedeztetett.

Az egyesület igazgatását és vezetését rendkívül megkönnyítene, ha működése és tevékenysége rendes viszonyainak keretében mozogna, de szívesen és odaadással vállalja magára azon fáradságot is, melyet évi 3300 korona hiánynak fedezésére fordít, lelki gyönyörűségét találván abban, ha jótékony hivatását minél szélesebb körben érvényesítheti.

A szóban forgó közlemény az egyesület kebelében fennálló *népkönyhával* a következő szép szavakban foglalkozik: „Tagadhatlan ugyan, hogy az is egy neme a könyörületességnek, és akik gyakorolják, istennek tetsző dolgot művelnek, ámde az a hibája, hogy csak a szegény és nem a *legszegényebb* embernek szól ez a jótékonyosság.

Igen messze vezetne, ha a népkönyháának működését ezen keretben vázolni akarnám, mert számadatokkal bizonyíthatnám, hány munkaképtelen, szegény, foglalkozás nélküli munkás, iskolai növendék — felekezeti különbség nélkül — nyer a népkönyháában *ingyen* izletes, meleg táplálékot.

Az „Aradi Közlöny“ hivatolt cikkében támasztott azon ideál, hogy a népkönyha minden szegénynek rendelkezésére álljon, a nőegylet, illetve a népkönyha elöljáróságának is ideálja. Ennek megvalósításához azonban Arad szab. kir. városnak a jótékonyágért nemesen hevülő vezetősége és a nagylelkű közönség eddig tanúsított áldozatkészsége — mit ez intézmény iránt továbbra is megőrizni kérünk — valamint az is szükséges, hogy a népkönyháának *alaptőkéje oly összegre fejlődjék*, melynek kamatai ily nagy kiterjedésű ténykedést lehetővé tesznek.

És ha a nőegylet vezetőségének sikerülni fog ennek az ideálnak a megvalósítása, — mert minden iparkodása azon van, hogy már a közel jövőben e reménye beteljesedjék, — akkor önfeláldozó fáradozásának jutalmát abban a tudatban fogja találni, hogy az emberszeretet szent eszméjéért sikerteljesen működött.

Az izr. nőegylet egy választm. tagja.

Nemrég P. asszony, egy francia nő, olyan szerencsés volt, hogy befolyásos összeköttetései révén bejuthatott egy előkelő hárembe, a melynek ura különben is az új törökök modernül gondolkozó gárdájába tartozik. A háremben éppen akkor tett látogatást néhány török asszony. A francia nő felhasználta az alkalmat és megkérdezte őket, hogy mit szólnának, ha férjük még egy feleséget venne a házhoz?

— Férjem szeret engem, — felelt az egyik muzulmán nő, — tehát sohasem lesz még egy felesége.

— Ha az én férjem, — tette hozzá a másik, — közölné velem, hogy ilyen szándéka van abban a perczben elhagynám házát.

— Ha egy második feleséget venne, — jegyezte meg a harmadik, — férjem azt tanusítaná ezzel, hogy már nem szeret. Ez esetben jogom volna őt elhagyni és máshoz menni. Nálunk az elválás nem ritkaság.

— Végre a negyedik asszony ezt mondotta:

— Ha férjem még egy nőt venne el, bezárkóznám a szobámba és sírnék.

Igy gondolkoznak a többnejűségről maguk a muzulmánok. Ha itt-ott mégis előfordul, hogy valaki, vagy számitásból, vagy más körülmények miatt két vagy három feleséget is tart egyszerre, ezt maguk a törökök sem nézik jó szemmel és ujjal mutatnak az illetőre, — mint a ki egy cseppet sem cselekszik okosan.

TÁVIRATOK.

A kínai bonyodalom.

London, jan. 12. A Standard jelenti Sanghaiból 10-éről, hogy a *császárt Sin-ganfuban fogva tartják* és nem menekülhet Pekingbe.

Konstantinápoly, jan. 12. Az Agence de Constantinople hivatalos megállapítások alapján kijelenti, hogy az európai sajtó egy részének az a hite, hogy Preában egy török és egy francia tiszt között állítólag komoly incidens merült föl, épp oly alaptalan, mint a musli mészárlás hite.

London, jan. 12. Mint a Morningpost washingtoni levelezője a külügyi hivatal egy hivatalnokától értesül, Japán a lelke annak az ellentállásnak, mely az Egyesült Államok javaslata ellen tapasztalható arra nézve, hogy a kínai ügy tárgyalását Pekingből Washingtonba vagy egy európai fővárosba helyezték át. Az amerikai kormányt elkedvetleníti, hogy kísérletei azt a látszatot keltik, mintha az amerikai javaslatokat mindenütt hűvösen elutasították volna. Anglia helyesli Amerika magatartását, Oroszország és Franciaország semlegesesen viselkednek.

London, jan. 12. A Daily Mail jelenti Pétervárról e hó 11-éről: *Uchtomski* herceg pekingi küldetése egy külön egyezmény következő pontjaira vonatkozik: Oroszország lemond a kártérítésről és Liatung félszigetnek Port-Arthurral együtt határozatlan időre való bérbeadását követeli. A mandsurial vasut menjen át Oroszország birtokába.

Egyről-másról.

(Borongó hangulat. — Lukács Béla halálához. — Zichy Géza jubileuma. — A Petőfi-társaságból. — Herczeg Ferencz székfoglalója. — Pálmay Ilka mint vendég. — Egy hercegi pár válópöre.)

Az Aradi Közlöny számára írta:

Vay Sándor gróf.

Budapest, január 12.

Mintha nem akarna felvidulni a világ, az emberiség. Az adventi idők nehéz, sűrű köde nem oszlik. Borongó fátyolként borul a téli álmát alvó tájra és a mindent egyformán be-

fedő hó, mint valami jótékony szemfödél takar el mindent.

A nagy város is csöndes, pedig kijut a szomorú, meg a vidám szenzációból is elég. De azért az emberek mindenről csak egy pillanatig beszélnek, minden csak egy pillanatig érdekel mindenkit, aztán kiki visszasüllyed abba a mogorva, közönyös nembánomságba, a mi úgy jellemzi a huszadik század emberét.

A legnagyobb szenzáció kétségkívül a *Lukács Béla* öngyilkossága volt. Megdöbbenette ez az egész társaságot. Kutatják, keresik, mi volt oka a végzetes tettnek. Mondják ezt is, azt is. Végre is oda concludálnak, hogy a *tul-feszített idegek*. Oh, ezek az idegek, átkai a modern embernek. Az egyiknél a tulságos élvezetek, a másikkal a tulságos munka, a harmadikkal a családi zürzavarok okozzák az idegek megbomlását. Az agy, a szív elfárad a küzdelemben, a lélek megtörtén bocsájtja le szárnyait és — jön a revolver, a jeges folyam, a méregpohár, vagy tudom is én még mi minden nem.

Lukács Béla a párisi világkiállításon teljesített emberfeletti munkában tört meg. Már ősszel nagyon belefáradt és hivatalnokai ekkor észlelték rajta azt a rengeteg nagy, unalmas apathiát, mely végre is a katasztrófához vezetett. *Martin dr.* remek margitligeti szanatoriumában töltötte életének utolsó idejét. Lukács, volt miniszter, a hol családja gyakran meglátogatta. Családi élete idealisan boldog volt a nagy domnule-nak, a hogy otthon, Zalathnán, oláh parasztjai nevezték. Neje *Gajzágó Fatime* volt. a kit épen úgy, mint három gyermekét, rajongással szeretett. És most mindennek vége.

Vigabb szenzációkat vár a publikum.

Itt van a *Zichy Géza* jubileuma. Érdemesebb művészt, érdemesebb embert aligha ért egyhamar ünnepeztetés, mint ezt a kiváló mágnásunkat. Még a jéghideg Vigadó-ban is meleg volt a hangulat és *Zichy Géza* jubileumára eljött a *tout Budapest*, hogy megmutassa szeretetét, kiváló nagyrabecsülését a misztikus-poeta gróf iránt. A társaság élén ott láttuk *Wlassics* kitünő kultuszminiszterünket is, a ki soha sem hiányzik, ha az érdemet megbecsülni az igazi tehetségeket fölfedezni, vagy megsugalmazni kell, az első egyetlen reszort-miniszterünk, aki alatt a művészet és irodalom föllendült, a

Nem a többnejűség, hanem a rabszolganótartás az, a mely a muzulmán asszonyra nézve állandó és lealázó sérelem. A rabszolganó a hitese feleséggel egy helyen él. Legnagyobb részét ezeknek a rabszolganóknak Cirkasszia szolgáltatja, a szép leányoknak ez a klasszikus földje, ahol ugylátszik, állandóan nagy a fölösleg ebből a szép portékából. A szegény cserkész népnek évszázadok óta legfőbb jövedelmi forrása az, hogy leányait ügynökök közvetítésével eladja valamely gazdag pasának, vagy éppen a szultánnak. — A leányok a vőhöz kerülve, egy kis nevelést kapnak, aztán vígan élnek világukat, — mert gazdájuk többnyire becézi őket. — Hogy Cirkassziában a leányok eladása milyen természetes dolog, mutatja ezt a bölcsődal, amelyet csecsemő leánygyermek ringatása közben az anya énekel és amelynek tartalma ez: „Kis leányom, ha Isten is úgy akarja, te majd Konstantinápolyba mégy, ott egy pasa felesége leszel, aztán megsegíted szegény szülőidet és rokonaidat“ Mihelyt a leány a beszédet megérti, azonnal fényes életről mesélnek neki, amely reá egy háremben várakozik, ha majd megnő. Azt a leányt, akinek arca és termete szépen fejlődik, szemefénye gyanánt becézi az egész rokonság, amely tőle várja, hogy idővel kincsek özönével fogja elárasztani őket. És e reményesség meg is valósul. A leány Konstantinápolyba kerül, ahonnan ajándékokkal árasztja el rokonait és levelekkel, amelyekben nem győz dicsekedni, hogy milyen boldog. Hát még arra

milyen büszkék Cirkassziában, aki olyan szerencsés, hogy a szultán háremébe jut és esetleg magának a nagy császárnak felesége lesz! Mert tudnivaló, hogy a szultán csupán rabszolganót vehet feleségül, még pedig azt a rabszolganót, akitől első fia születik. Ez a rabszolganó aztán a Kadina szultána, akinek nagy befolyása azonban csak akkor kezdődik, mikor fia a trónra jut és ő belőle Valideh szultána lesz, ami annyit jelent: a szultán anyja. Ez azután elhozza Cirkassziából egész rokonságát és elfoglaltatja velük a gazdag hivatalokat a szerájban.

Ez az éremnek fényes oldala. Van azonban sötét is. Mikor a rabszolganó megöregszik, elveszti szépségét, akkor rosszabb dolga lesz, mint az állatnak. Aztán a szépek közt is sok van, aki elégedetlen a sorsával, akinek élete csak siralom a pompás börtönben, ahol mindent megkapnak, amit szemük-szájuk kíván, az egyetlen szabadságon kívül. Ezek a folyton lázongók és rakoncátlanok, akiket eunuchokkal kell őrizni a szerájban és a nagy urak háremeiben. Hogy ezek a ragyogóan berendezett paloták minő titkokat, minő gyönyöröket és szenvedéseket rejtjenek, erről senki nem tud semmit. Nincs halandó, aki belopózhatnék e falak közé, hogy ott hosszabb ideig megfigyelje az életet. De ezeknek a palotáknak száma kevés és még egyre kevesbedik. Eljön az idő, mikor a szeráj és a hárem tényleg a mesék országába fognak tartozni.

ki annyi művésznek, ironak egyengette már rögös útját, belátásteli, lelkes támogatásával.

Zichy Géza balkézzei írott zongora hangversenyét mutatta be, oly tomboló tapsot keltve, a minőt régen nem hallottak már a vén redut faiai. A hangversenyen még különösen Vaszilievics kisasszony tűnt föl, meleg, olvadékony hangjával, gyönyörű előadásával. A lakomán sok meleg köszöntő volt, ellensúlyozásul a Redut szibériai hidegének. A frakkos urak bundában ültek, a hölgyek pedig boákkal és prémekkel takarták el ragyogó estélyi toilettjeiket.

Irodalmi esemény számba ment még a Petőfi-társaság 25 éves fennállásának ünnepe és Herczeg Ferencnek, a kitűnő novellistának akadémiai székfoglalója. A tudomány komoly csarnoka ezuttal valóságos rózsakerthez hasonlított, annyira szép asszony, meg leány gyülekezett össze a kedvenc novellista tiszteletére. Az író Ocskay brigádés című darabjából mutatott be néhány remek jelenetet. Ocskayról olvasott, a kit kortársai „a tűz fejedelmé”-nek és „Rákóczy villámá”-nak neveztek. A hős vitézről, a ki tulajdonképpen jellemtelen kalandor volt, a kit Nyitra várában, mint árulót ki is végeztek. A herceg darabjának olyan frapárs jelenetei vannak, a minőkre régen nem emlékezünk magyar, eredeti darabban s bizonyosan a szinpadon is óriási hatást fognak kelteni.

És itt van az élő, a legnagyobb szenzáció, az isteni Ilus. Pálmay Ilka, a ki egy időben, éveken át folytonos lázban, izgalomban tartotta a budapesti publikumot. A *Nebántsvirág* Deniseben, egykori híres jó szerepében lépett újra a Népszínház deszkáira, annyi diadalának egykori színterére. A nézőtér most is zsufolásig megtelt s a páholyokban láttuk a ma starjait is, Küry Klárát és Fedák Sárít, mind a kettőt remek estélyi toilettekben, varázslatos szépségben ragyogva.

Búcsúzni jött Pálmay, de mozdulatainak hajlékonyságát, pezsgő játékát látva, hangjának üre csengését hallva, mindenki azt mondta: *korai ez a búcsú még nagyon...* Virágok halmaza borította a szinpadot és a tetszés vastapsban kulminált. A little bit of a string angol dalt még egyszer meg kellett ismételnie a divának.

A nagy világban, kívül, is van most egy érdekes szenzáció. A monakoi herceg válópöre ez, a melyről egyre érkeznek a pikánsabb hírek. Persze ebben a válópörben is szerepel az a bizonyos *harmadik*, a kivel a hercegnő Londonban ismerkedett meg. Ezt a harmadikat Lazának hívják; szép fekete ember, álmodozó és mégis szenvedélyes sötét szemekkel. Ezek az álmodozó sötét szemek úgy megbabonázták a hercegnét, hogy minden egyébről megfeledkezve, egyedül ennek a szerelemnek élt s végre is olyan alaposan kompromittálta a monakoi fejedelmet, hogy a válás elkerülhetetlen lett. Egyébként mindennapi eset ez most. Az elválások mintha a levegőben lennének. Szomorú, de való!

Hópihék szállanak a ködös, borongós alkonyatban, lágyan simogatják arcukat, míg megyek végig a homályba vesző utcáson, elgondolkozva a szerelem örökké egyforma és mégis olyan csodálatosan változatos themáján.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: *Báránkyák*, operette. Este: *Koldusnő*, dráma. (Páros bérlet.)
Hétfő: *Trilby*, színmű. (Páratlan bérlet.)
Kedd: *Coralie és társa*, bohózat. (Páros bérlet.)
Szerda: *Csepürágók*, operette. (Páratlan bérlet.)

Csütörtök: *Ejféli után*, vígjáték. (Páros bérlet.)
Péntek: *Ejféli után*, vígjáték. (Páratlan bérlet.)
Szombat: *Madarász*, operette. (Páros bérlet.)

* **Ejféli után.** A jövő hétre ismét egy érdekes premiért tűzött ki a színház vezetősége. Csütörtökön kerül színre a Nemzeti Színház nagy sikerű műsordarabja, az *Ejféli után*. Adarabban foglalkoztatva van az egész vigjátéki személyzet s napok óta serényen folynak a próbák Bács vezetése alatt, hogy *Hajó* Sándor kitűnő darabját gördülékeny, pompás előadásban hozza színre a személyzet.

* **Trilby.** Hétfőn érdekes reprise lesz a színházban. Hosszas pihentetés után feleveníti a Vígyszínház szenzációs drámáját, *Trilbyt*. A címszerepet *Turcsányi* Olga játssza, Svengali *Palágyi* lesz. A darab többi szerepeit László, Rubos, Nemes, Erczkövy, Bács, Tolnayné, Kalocsai Róza, Hegyesy, Czako játsszák.

* **K. Hegyesi Mari,** a Nemzeti Színház jeles művésznője, mostani szerződésének lejártával megvált az intézettől. A művésznő új szerződése körül közte és az intendatura közt olyan differenciák merültek fel, amelyek arra készítik a művésznőt, hogy az intézet kötelékéből kilépjen. A művésznőnek évente 1500 forinttal *kisebb* fizetést ajánlottak fel, mint amennyit mostani szerződése biztosít neki.

* **Burmester Willy** fölépült gyöngékedéséből és már folyó hó 9-én ismét gyönyörködte a Budapesti közönséget kiváló művészetével. A vigadó nagyterme egészen megtelt díszes előkező közönséggel, a mi már azért is nevezetes, mert ezen estén *Barli* Alia hangversenye és *Pálmay* Ilka vendégzereplése is sok közönséget abszorbeált. Burmester ez alkalommal újból remekelt, csodás művészetével mindenkit elragadott. A lapok egyöntetűen dicsőítmuszokkal adóznak páratlanul álló művészetének. Aradon február 3-án lesz a hangverseny *megtartva* mely iránt az érdeklődés óriási. A még el nem adott helyek előjegyezhetők a hangverseny rendezőjénél *Révész* Nándor könyvkereskedésében 6, 4-és 3 koronás ülőhelyekre.

* **A Kölcsey-egyesület** pénteken, január 18-án délután fél öt órakor tartja hatodik (utolsó) felolvasó estélyét a városháza dísztermében. A változatos műsor a következő:

1. *Páris*, irta és felolvassa *Katona* Béla (Budapestről). 2. Zongorasám. - előadja, *Löffler* Margit urhölgy. 3. Költemények, *Farkas* Ferencztől. 4. Czimbalom szám, előadja *Koiss* Géza ur. 5. Enek szám, előadja *Róth* Margit urhölgy. Jegyek kaphatók Klein, Kerpel, Krispin, Keppich és Révész uraknál. Helyárak: Ülőhely egy korona, belépti-díj 60 fillér, karzat 20 fillér. Tagok félárat fizetnek.

* **Ismerős színészekről.** *Nyárai* Antal megújította szerződését s így a jövő szezonban is a nagyváradi Sziliget-Színház tagja marad. — *Könyves* Jenő, a nagyváradi színház szerelmes színésze virágvasárnapjától Pozsonyba szerződött, hol *Relle* Iván színházának drámai rendezője lesz.

* **A Nemzeti Színház ügye.** Egyik fővárosi lap munkatársa ma beszélgetést folytatott *Szell* Kálmán miniszterelnökkel a Nemzeti Színház építéséről. A miniszter határozottan kijelentette, hogy a kormány a Magyar Színházat *nem bérlé*, az új színházat azonban a *Fellner* és *Helmer* bécsi építésszek fogják felépíteni.

* **Az aradi zene-konzervatórium** a múlt évi sikereken felbuzdulva, ez ízben ismét megkezdte házi hangversenyeinek sorozatát. Nagy számú érdeklődők előtt folyt le a mai megnyitó estély, melyen a tanítványok kitűnő zene-képzettségükről adtak tanubizonyosságot. A műsor minden egyes pontját zajosan megtapsolták. A tiz számból álló hangversenyen a következők működtek közre: *Joanovits* Erzsike, *Meisztrovich* Cornélia, *Glück* Ilona, *Zalay* Sándor, *Dietrichstein* Viktor, *Barkó* Ilona, *Schwartz* Éva, *Kell* József, *Goldzieher* Albert, *Unger* Mór, *Sperber* Frigyes, *Mütter Müller* József és *Robitsék* Soma.

Aradi pénzüintézetek.

(A múlt év üzleti forgalma.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 12.

Nehéz év volt az 1900. az aradi pénzüintézetekre nézve. Nagy körütekintésre és óvatosságra volt szükség, de arra is, hogy a hitel megszorítása által baj ne okoztasék. Noha nem volt közvetlen imminens válság, úgy kellett a piacczal bánni, mint válságos beteggel. Ujabb hitelt nyújtani ott, hol szükséges, restringálni ott, hol ez lehetséges volt. Ennek az irányzatnak kiváló előnyére szolgált az, hogy a *Polgári takarékpénztár* felszámolása óta az aradi pénzüintézetek között meg volt a kivánatos és úgy a közönség, mint a pénzüintézetek jól felfogott gazdasági érdekében szükséges kontaktus. Ennek a kontaktusnak köszönhető első sorban, hogy az intézeteket a múlt évben veszteség nem érte.

Is öröndetes dolog az, hogy az évi nyereségek nem maradtak az előző évek fölöslegei mögött, még ott sem, hol egyik vagy másik ágban visszaesés mutatkozott.

Hogy az aradi pénz- és hitelviszonyok a súlyos gazdasági helyzet daczára oly rendületlenül állják meg helyüket, még arra is visszavezethető, hogy az aradi takarékpénztárak úgy részvénytőke, mint tartalékok nagysága tekintetében *mindjárt a fővárosi intézetek után következnek*. Nagyon helyes, ha ezentul is nem a magasabb osztalékot, hanem a tartaléktőkét további gyarapítását tartják szem előtt. Nagyon észszerű, ha a takarékos emberek elvét tartják irányítónak; nem kell mindent megenni, illetve kiosztani, amit keresnek. Mindig nagyobb tekintélyt és hitelt élvez az az intézet, mely nemcsak a magas osztalékra fektet sulyt, de arra is, hogy minél nagyobb rezervája legyen. Ebben pedig az aradi pénzüintézetek példát nyújthatnak az országnak.

Térjünk át ezek után az aradi pénzüintézetek múlt évi üzletmenetének részletes vázolására.

Az *Arad-csanádi gazdasági takarékpénztár* forgalmát számbeli adatokkal még nem dokumentálhatjuk, mert a *makói* és *pécskai* fiókok számadásait most állítják össze s csak a napokban küldik be a központba, mindazonáltal konstatalhatjuk, hogy a rossz gazdasági viszonyok daczára is tekintélyes üzleti nyereséggel záródik e pénzüintézet tavalyi mérlege. Az intézet az előző évihez képest alapszabályai értelmében *30 korona kamatot* fizet, mi a 200 forintos névértékű részvény 7 és fél perzentjének felel meg. Ami üzleti haszon a kamatok kifizetése után marad, mind a tartalékalapra megy.

Az *Aradi első takarékpénztár*, az ország ezen legrégebb és egyik legnagyobb vidéki pénzüintézete a f. évi február havában tartandó rendes évi közgyűlésén fennállásának már a *hatvanadik esztendejét* fejezi be. Ennek a közgyűlésnek előre láthatólag ünnepies jellege lesz, mert bizony nem csekély dolog az, hogy egy pénzüintézet 60 éves multra tekinthet vissza.

Habár a lefolyt üzletév gazdasági viszonyai tudvalevőleg igen súlyosak voltak, a takarékpénztár mégis szép eredményyel zárta le a múlt üzletévet, a mennyiben az elért tiszta haszon néhány ezer koronával kedvezőbb a tavalyinál. A betétálladék is nagy emelkedést mu-

tat, csak éppen a forgalom maradt meg a régi magasságában.

Szóval a derék, öreg takarékpénztár hü maradt régi tradícióihoz s busás jövedelemmel honorálja vezető embereinek körültekintő figyelmét, szorgalmát.

Az osztalék a lefolyt évre annyi lesz, mint tavaly: 160 korona. E mellett a tartalékalapokat is bőségesen dotálják. Mint értesülünk, az intézet, tekintettel arra, hogy hatvan éves fenállását ünnepli, február 3-án tartandó közgyűlése alkalmából nagyobb jótékonycélú adakozással állít emléket ennek a nevezetes határkőnek.

Az Aradi Ipar- és Népbank-nak értesülésünk szerint február hó 17-én lesz a közgyűlése. A kedvezőtlen gazdasági viszonyok dacára a tavalyi tiszta nyereség 4000 koronával haladja felül az előző évit. Hozzáadva ehhez a tavalyi nagyobb elővezetést, mely 6000 koronát tesz ki, összesen 10,000 koronával mondható nagyobbak a tiszta nyereség, mint a tavalyi évben. Veszteség egyáltalán nem érte egyik üzletágban sem ezt az intézetet sem, a mi arra vall, hogy kellő körültekintéssel és óvatossággal dolgoztak a bank élén álló vezetők.

A pénzügyi osztaléka, tekintettel a változott kedvezőtlen viszonyokra, ennek dacára is a tavalyihoz hasonlóan 50 korona lesz. A különböző tartalékalapokat körülbelül 30,000 koronával dotálják. Jótékony célokra szokás szerint mintegy 2000 koronát ad az intézet.

Az Ipar- és Népbank pénzváltó üzlete a tőzsdén egész éven át uralgott rendkívüli pangás következtében nagyobb tevékenységet nem fejthetett ki, mindazonáltal az eredmény megközelíti az előző évit.

A csabai fiókintézetnél szintén fokozatos, örvendetes emelkedés konstátálható. Az intézet és a b.-csabai takarékpénztár által közösen alapított b.-csabai termény- és áruraktár részvénytársaság mérlege az ingatlanból és iparvágányból eszközölt tetemes leírás után körülbelül 18,000 korona, a mi a tavalyi eredményhez képest 4000 korona emelkedést mutat. Értesülésünk szerint a terményraktár részvénytársaság osztaléka 6 százalékban lesz megállapítva, azonfelül az alapítási költségekből rendkívüli javadalmazás czímen nagyobb összeget irnak le.

Az Ipar- és Népbank idei közgyűlésének egyik legnagyobb érdekessége a néhai Varjassy József elhunytá következtében üresedésbe jött elnöki és igazgatói állás betöltése lesz. Erre vonatkozólag az intézet vezetői legközelebb megállapodásra jutnak.

Az Aradmegyei Takarékpénztár mérlege most van összeállítás alatt. Ez az intézet tavaly oly keretekben mozgott, mint a megelőző évben. Veszteség az intézetet egyáltalán nem érte. Az osztalék, mint tavaly, 100 koronában lesz megállapítva. Az évi közgyűlést előrelátólag február 17-én tartják.

A Viktória takarékpénztár betétálladéka közel 500,000 koronával emelkedett a lefolyt évben. A tavalyihoz képest aránylagosan emelkedett az üzleti tiszta haszon is. Alapszabályszerűleg 16 korona osztaléket fizetnek a február végén tartandó közgyűlés után.

TANÜGY.

(—) Tanítók gyűlése. Nagy és nevezetes napja volt ma az aradi tanítóságnak. Évi rendes közgyűlést tartottak segély-alapjuk ügyében, melyet ezelőtt 15 évvel havi 10 krajczáros betétekkel alapítottak s ma már oly tekintélyes összeget gyűjtöttek, melynek kamatai a szűkségbe került, vagy özvegyiségre jutott özvegyek és árvák gyámolítását, segélyezését — bár sze-

rény mértékben — lehetővé teszi. Miként az elnöki jelentésből kiderült, a lefolyt 1900. évben segélyezésekre és árvák gyámolítására 760 korona adatott ki, illetve utóbbiaké gyümölcsöztetett. Az ülést Millig József iskolafelügyelő, mint a segélyalap elnöke vezette, ki minden irányban megnyugtató jelenésben tárta fel az alap jelen állapotát. A betérjesztett javaslatok közül elfogadták azt, hogy ezután a lefolyt év összes kamatjövödelme az évi bevételbe felvételék. Nagyobb vitát provokált a kezelő-bizottság azon javaslata, mely pártolólag betérjeszti elhalt Györgyóssy Rudolf kiskoru Erzsike leánya azon kérelmét, miszerint részére évi 126 korona segély adassék. A kérelem teljesítésére az alapszabályok nem intézkednek, e végből ezen ügy levételék a napirendről s utasítatik a kezelő-bizottság, hogy a bonyolult ügyet a jövő évi közgyűlésig készítse elő és konkrét javaslatot terjesszen be. Azon javaslat, hogy ügyész is választassék, elfogadtván, elnök utasított, miszerint az alapszabályok módosítása céljából rendkívüli közgyűlés egybehívására nézve intézkedjék. Több kisebb jelentőségű ügy letárgyalása után a közgyűlés befejeződött.

Varjassy Lajos jubileuma.

(Huszonöt év a város szolgálatában.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 12.

A városháza szürke hivatali helyiségében ma ismét ünnep volt. A város polgársága és tisztikara egy főtisztviselőt ünnepelt, ki negyedszázad óta szolgálja Arad város közönségét s akinek részéről ezen idő alatt csupaszakismeretet, kitaró munkaerőt és lekötő udvariasságot tapasztalt mindenki, aki vele hivatalos-, vagy ehhez tartozó ügyekben érintkezett.

Terhes és nagy körültekintést igényel az a munkakör, melyet Varjassy Lajos, mint gazdasági tanácsos, néhai Parecz István halála óta betölt. A város legvilágosabb érdekeit érintő rezort a gazdasági tanácsos állása, amely ilyen tulajdonsága mellett is bizonyos tekintetekben hálátlan, amennyiben csak a munkából juttat sokat, az elismerésből keveset.

Nemcsak hivatalársai és azok, kik vele sürűbben érintkeznek, hanem a város összpolgársága, hivatásra és foglalkozásra való tekintet nélkül kifejezést adott ma a jubiláló tanácsos iránt táplált érzelmeinek és a méltánylásnak, melyben az ő működését részesíti.

(Üdvözlések, tisztelgések.)

Délelőtt 10 órakor tanácsülés volt a városházán, itt folyt le első aktusa a jubileumnak. Az ülés megkezdése előtt Salacz Gyula polgármester üdvözlő beszédet mondott Varjassyhoz. Felsorolta érdemeit, melyet az elmúlt 25 év alatt a város szolgálatában szerzett, kitaró munkaerőt, hosszú életet kívánt a jubilánsnak.

Varjassy Lajos meghatóttan mondott köszönetet a nem várt üdvözlésért, mondván, hogy az a kevés, amit ő Arad városáért tett, nem teszi érdemessé őt arra, hogy megjubilálják.

Kimondta a tanács, hogy az ülésnek ezen részét, mely Varjassy üdvözlésére vonatkozik, jegyzőkönyvileg megörökítik.

A polgárság küldöttsége délben fél 12-kor tisztelgett Domány József vezetése alatt Varjassy lakásán. Megjelentek a nagyszámú küldöttség soraiban. Sarlot Domokos főkapitány, Pozsgay Lajos dr. főorvos, Neuman Adolf, Müller Károly, Robitsek Ágoston dr., Steinhardt Mór dr., Kádas Kálmán, Szikra Lénárd, Domonkos Lajos, Maresch Gyula, Gebhardt István, Kneffel Lajos, Greén Nándor, Mittner József, továbbá több törvényhatósági bizottsági tag, az iparosok nagyszámában és a gáji és tanyai gazdák.

A város polgárai nevében Robitsek Ágoston dr. mondott üdvözlő beszédet Varjassyhoz.

Elmondta, hogy megjelent Arad polgársága leróni a kötelesség adóját, melyet az általános szeretet és a polgárság tisztelete megszab. Huszonöt évvel ezelőtt, mint fiatal ember a fiatal kor rajongó lelkesedésével lépett a város szolgálatába, hogy kiváló tudását, munkaszeretetét szülővárosa javára fordítsa. E huszonöt év elteltével a siker megnyugtató érzésével tekinthet vissza a munkásságra, melynek gyümölcsét mindenki látja, aki Arad fejlődésének történetét végig lapozza. Abban, hogy Arad a szürke vidéki városok közül a modern városok közé emelkedett, kiváló része van a Varjassy munkaképességének és tehetségének. A kristály-tiszta jellem, a lekötő, szívélyes udvariasság s egyéb fényes egyéni tulajdonai e negyedszázad alatt sok barátot, de egyetlen ellenséget sem szerzett neki. Hosszu életet, kitaró munkaerőt, szerencsét kíván neki a további munkássághoz.

Robitsek lelkes beszédére Varjassy az öröm és a hála hangján válaszolt. A köztisztviselőre — mondta — legnagyobb kitüntetés, majdnem egyedüli jutalom a polgárság elismerése. Hivatali működése alatt a város polgárságának minden rétegével érintkezett s most felemeli öntudatát, lelkét örök hálával tölti el a tudat, hogy működése méltánylásra talál. Nagy érdemei ugyan nincsenek, neki a gazdasági téren megkezdett s tervezett munkák befejezése jutott osztályrészül. Köszöni a megtiszteltetést, az elismerést, s kijelenti, hogy amennyire tőle csak telhetik, a jövőben is minden tudását felhasználja Arad város érdekeinek, előrehaladásának előmozdítására.

A megjelentek lelkes éljenzése követte Varjassy beszédét, mire a kis-gazdák nevében Mittner József törvényhatósági bizottsági tag üdvözölte a jubiláló tanácsost. Megköszönte érdektársai nevében a jölelküset, a támogatást, melyen a kisgazdákat minden érdek nélkül, minden egyéb czélzat nélkül részesítette.

Varjassy Lajos örömmel fogadja a kis-gazdák üdvözlését. A polgárság e rétege érdekeinek megvédése neki jutott osztályrészül. Amint eddig megtett mindent, amivel helyzetükön segíthetett, úgy ezután megvédőjét fogják találni benne a kis-gazdák jogos érdekeinek.

Az aradi ipartestület nevében Mihalik József alelnök üdvözölte a jubiláló tanácsost. Az iparosok szintén azok közé tartoznak, akik vele a legsürűbben érintkeznek s elsősorban ezek érdekeit képviseli Varjassy állásában, melyet olyan közmegelegedésre tölt be. Ez alkalmából való megjelenésük legjobban igazolja, hogy az iparosság meg van elégedve az ő működésével s tulajdonképen azért jöttek el, hogy ezt megköszönjék. Hosszu életet, szerencsés működést kérnek számára az égtől.

Az iparosok üdvözlésére Varjassy körülbelül ezeket mondta: Mindig különös rokonszenvvel viseltetett ezen osztály érdekei iránt, s bár állásában aránylag kevés alkalom nyílik a magyar-, különösen a helyi ipar támogatására, mindazonáltal ahogy eddig, úgy a jövőben is iparkodni fog arra, hogy az iparosság érdekei megvédésre találjanak.

Az üdvözlések befejeztével a házigazda szerepét vette át a jubiláns s már 1 óra felé járt az idő, mikor a megjelent küldöttségek tagjai az esti banketten való viszontlátással eltávoztak.

(A bankett.)

A Fehér Kereset emeleti disztermében, egy „U“ alakú asztal körül, több mint 300 aradi polgár gyűlt össze ma este, hogy megünnepelje Varjassy Lajos 25 éves szolgálati jubileumát. A diszesen terített asztalfőn az ünnepelt Dálnoki-Nagy Lajos alispán és Salacz Gyula polgármester között foglalt helyet. Megérkeztek viharos éljenzés fogadta. Körülötte foglaltak még helyet: Csák Czirjék a minoritarend főnöke, Institoris Kálmán főjegyző, Sarlot

Domokos főkapitány, Schill József megyei főjegyző, Tagányi István, Ábrai Lajos, Kohn S. N., Csécsi Imre, Varjassy Árpád, Simay István, Szontagh Gyula, Nachtnébel Odön és Tedeschi Viktor, ki a banket technikai rendezését fáradhatatlan buzgalommal látta el.

A menu egyszerű és magyaros volt:

Székely gulyás,

Borju sült burgonyával és vegyes salátával,

Sonkás kocka,

Vegyes sajt és alma.

Asztali fehér bor.

A pecsenyénél Simay István állott fel szólásra és a polgárság nevében üdvözölte a jubilánst. Mint a multnak embere — ugymond — azt tapasztalta, hogy a bankettozás a magyarság erénye, különösen ha arra érdemes embert tüntet ki vele. Itt a fehér asztalnál szabadon nyilváníthatják ama érzelmeiket, melyek egy ilyen odaadó munkában, 25 esztendőn át teljesített lankadatlan szorgalom, megérdemel. Ez az odaadó munkásság jellemzi Varjassy Lajos működését, aki még tanácsosága előtt 14 évig, mint aljegyző és a gazdasági ügyek előadója igaz úgyszeretettel teljesítette kötelességét. De ez még nem volna érdem — folytatja a szónok. Varjassy Lajosnak épp az az érdeme, hogy amit a város érdekében teljesített, az nem csupán egyszerű kötelességteljesítés volt, hanem: azon felül is, minden idejét a város ügyeinek előmozdítására szentelte. Midőn tehát őt megbecsüljük, csak kötelesség szerű hálánkat teljesítjük. Majd elősorolja érdemeit és a város polgársága nevében élte Varjassyt. Lelkes éljenzés közepette fejezte be Simay beszédét.

Utána Institoris Kálmán városi főjegyző emelkedett szólásra. Azzal kezdte beszédét, hogy azt a meleg érdeklődést, a közügyeknek lelkes szeretetét, mely évtizedeken át apáról-fiúra szállt az ünnepelt családjában, igazolja ez a fényes társaság, mely összegyűlt, hogy Varjassy 25 éves jubileumát megünnepelje. — Aradváros tisztviselői nevében köszönti a jubilánst. Nem akarja elősorolni érdemeit, mert hiszen azt nem a kartárs, de a polgárság van hivatva megbírálni. Baráti és kartársi szeretettel emeli poharát Varjassyra, kinél 25 esztendőn keresztül jóban és rosszban a legmelegebb baráti vonalmat tapasztalta és akivel együtt működve, mindig egy közös érdek vezette munkásságukat és ez: a város érdeke. S most, 25 esztendei munkásság után, önérettel tekinthetnek vissza a multra és kívánja, hogy úgy, mint eddig, még hosszú ideig szentelhesse működését Aradváros fellendülésére. (Hosszantartó taps és éljenzés.)

Ezután Reicher Károly városi tisztviselő ügyész kért szót. Jóbarátai nevében üdvözli Varjassyt lelke egész melegével. Ha majd — ugymond — kifáradva a munkában, megpihensz, a legszebb jutalmat megtalálod abban az érzésben, abban a lélekemelő tudatban, hogy kötelességedet mindig hiven és odaadással teljesítetted. Az Isten éltesse sokáig!

Reicher beszéde után általános figyelem között Varjassy Lajos, az ünnepelt emelkedett fel szólásra. Beszéde, melyet sűrűn szakított meg a lelkes éljenzés, a következőképen hangzott:

Igen tisztelt uraim!

Régebben, több mint 25 éve olvastam, hazánk lánglelkű költője Eötvös József br. egyik művében, hogy mentől nagyobb a kör, annál több tárgyat felel, mentül tágasabb a kör, annál bensőbb, igazabb szeretetre tehet szert. Jelen ünnepelés, igen tisztelt uraim, a szeretet, a tisztelet, a kitüntetés oly egyszerű megnyilatkozása, mely nem is az én érdemem, hanem természetes következménye a nemrégiben kinevezett belügyminiszteri államtitkár által tett azon nyilatkozatának, ama vezérelvül megállapított felfogásának, hogy nem a közönség van a tisztviselő kedvéért, hanem a tisztviselő van a közönség kedvéért. Ezen elvet nemcsak a közszereplésben, hanem mindig következetesen a kollégák és a közönséggel szemben követtem.

Jól tudom, hogy a közérdek előmozdítása, nem egyes emberek működésének eredménye, hanem a közönség céltudatos, tervszerű tevékenységének eredménye. A céltu-

datos és tervszerű fejlődés egyik biztosítéka, a közönség áldozatkészisége. Ebben a tekintetben Arad áldozatkész, hazafias, nemes és demokrata közönsége például állítható. Boldog állam, boldog ország és boldog város, melynek ilyen fenkölt gondolkozású polgársága van, mely biztosítéka, jövőző záloga a város nagyságának, kereskedelme és ipara fejlettségének. A fejlődő városok, a szabadelvűségnek, a demokrata eszméknek és intézményeknek erős várai. Ezen eszmék ereje, hatalma, egyesíti a polgárságot nyelv és valláskülömbőség nélkül és elsimitja még a természetellenes ellentéteket is.

Tisztelt uraim! Ha igaz, hogy semmi sincs a világon jelentőség nélkül, a mai ünnepélynek az a legfőbb jelensége, hogy alkalmat adott nekem, hogy a polgárságnak barátainak és kollégáimnak köszönetet mondjak működésem alatt tapasztalt igaz jöndulatukért. S ha áll a tulajdonságok öröklésének törvénye, úgy én csak rajongó szeretetet és hazafias érzést örökölhettem, melyeket mindig hazánk és városunk javára igyekeztem hasznosítani. Emelem poharamat Arad szab. kir. város közönségére. (Hosszantartó zajos taps és lelkes éljenzés.)

Ezután Steinhardt Mór dr., mint az ünnepelt iskolatársa emelt szót és lendületes szavakban méltatta az ünnepelt érdemeit. Utána Müller Károly, a „nép“, az „adófizető nép“ nevében szólalt fel és még 25 esztendei munkálkodást kívánt a jubilánst. Azzal fejezte be beszédét, hogy az ünnepelt a multban egy hasznos munkálkodás fundamentumát rakta le. S ha a polgárság közbizalma talán egy exponáltabb állásba emeli Varjassyt, vegye körül akkor is az az igaz szeretet, mely jelen állásában csztályrészeül jutott, de legyen akkor is, az odaadó munkálkodás, a város igaz érdekeinek szeretete, a vezéricsillaga.

A közkívánatnak engedve ifj. Varjassy Lajos, az ünnepelt fia, emelkedett fel ezután szólásra. Arad város polgárait éitette, formás beszédeben. Mint ennek a városnak szülötte, érzi, hogy ez a város szeretetet követel szülötteitől és csakis a polgárok buzgalma emelheti nagygyá és ha'almassá. Emeli poharát a város és annak polgárainak boldogulására.

Számos felköszöntő hangzott még el, s a társaság a legjobb hangulatban, a késő éjjeli órákban oszlott szét. Az estélyen a következő urak vettek részt:

Urbán Iván főispán, Salacz Gyula polgármester, Institoris Kálmán főjegyző, Dálnoki Nagy Lajos alispán, Dr. Robitsek Agoston, Tedeschi Viktor, Kohn S. N. Domány József, Dr. Prigl István, Müller Károly, Ottenberg Tivadar, Hänni Alajos, Bing Vilmos, Mayer Miksa, Pollák Vilmos, Blaskovits Antal, Magyar Ferencz, Dr. Steinhardt Mór, Walfisch Armin, Szabó Albert, Tagányi István, Tagányi Gusztáv, Vajda István dr., Szalay Károly, Schaner Adám, Vannay Gyula, Reicher Károly, Dániel Kálmán, Zachariás Ernő, Kövér Zsigmond, Nachtnébel Gyula, Nachtnébel Odön, Verzar István, Bérczy Alajos, Assael József, Maresch Gyula, Nesznera Aladár, Hegedüs László, Bejczy Árpád, Vizer Lajos, Habereg Gyula, Rozvány Pál, Kotsis Lajos, Schill József, Boros Iván, Farago István, Mladin Miklós, Darányi János, Szathmáry Géza, Simonffy Aladár, Kristyórá János, ifj. Kristyórá János Szöllősy Jenő dr. Szontagh Gyula, Weinberger János, Sarlot Domokos, Virág Lajos, Madarász Antal, Bund Henrik, Angel István dr., Zubor Andor, Varjassy Lajos ifj., Bedó Árpád, Masztig Emil, Tabakovits Emil, Green Nándor, Szatmáry János, Boros Vida, Kell Lipót dr., Révész Adolf, Stauber József, Mandl Vilmos dr., Ring Géza, Ring Béla dr., Henrik Sándor, Apor Gyula, Pichler János, Kilyényi János, Vljakovits Pál, Riedl Ernő, Urbányi Béla, Marossy Miklós, Nagy Kálmán, Berecz Ferencz, Murády Almos, Kovács Antal, Rámer István, Barkó Ferencz, Leopold Zsiga, Dániel Endre, Mihály Agoston, Nattland Bernát, Mittler Izidor dr., Papp Elemér, Zikó János, Sófalvi György, Gerő Armin, Visy Ferencz, Czakó László, Vertán Oszkár, Konsitzky József, Wagner József, Kovács Vincze, Szatmáry István, Kómüves József, Almási Pál, Fischer Antal, Pohl Odön, Gebhart István, Weisz Sándor, Ábrai Lajos, Tenner Lajos, Weisz Márk, Wagner F. Agos-

ton, Keller Izsó, Halász Jenő, Dobiáschi József, Hoffmann Antal, Brück Gyula dr, Domokos Lajos, Csécsi Imre, Jakabffy Dezső, Posgay Lajos dr., Bacska Béla, Kádas Kálmán, Tisch Mór dr., Lőcs Dezső, Weisz David, Tulipán Sándor, Mittner József, Probst Mihály, Oswald Ferencz, Vannay János dr., Körösy Mihály, Reinhart Gyula, Reinhart Géza, Fejér Gyula, Éles Armin, Rozsnyai Kálmán, Vojtek Kálmán, Róth Zsiga, Kohn Jakab, Pölzl Miksa, Inokai Tóth Lajos, Réthy Viktor, Klapok Alajos, Glück Károly, Frick József, Pelegrini Dávid, Kohn József, Glück József, Varjassy Árpád, Nikilits Péter, Kiss Ferencz, Berán Antal, Klein Ignác, Sebesy Ferencz, Balogh Dávid, Tóth Mihály, Mihalik József, ifj. Czeiler István, Steigerwald Alajos, Halmay Andor, Hájek Rezső, Laczay Endre, Verbos Adam, Issekutz László dr., Csaskó Béla, Münster Ernő gróf, Kossiczky Viktor, Péterffy Antal, Gutzjahr Mihály, Pókász Imre, Csák Czzyrjék, Tenner József, Funkelstein József, Steiner Ferencz, Bozsik György, Bogdánffy dr., Leitner Ernő dr., Herling Győző, Szalay Arnold dr., Jankovits György, Rosenberg Miksa dr. stb.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Január 19. Az aradi mérnök- és építész-egylet estélye (Központi szálló.) — Az arad-gáji önkényes tüzoltókar táncestélye (Gáji községi iskola.)

Január 27. Az azadi mérnök- és építész-egylet estélye (Központi szálló.)

Február 2. Tanítók bálja (Polgári iskola.) — Az aradi hivatalos bálja (Szinbázi sörcsarnok.) — A Máv. altisztek táncestélye (Központi szálló.)

Február 3. Az aradi mérnök- és építész-egylet estélye (Központi szálló.)

Február 9. Az aradi iparosok táncestélye (Fehér Kereszt.)

Estély a várban.

— Január 12. —

Igen sikerült estélyt rendezett a helyörség tisztikara az aradvárosi kaszinó helyiségében.

A mult évben oly általános tetszést aratott, ugynevezett Ronacher-estélyek arra indították, hogy az idén azokat új műsorral fölelevenítse. A fölötté izlésesen összeállított műsor, mely főképen énekszámokból és egyfelvonásos bohózatból állott, általános tetszést aratott.

Az előadást Strasser Gyula 101-ik gyalogezredbeli hadnagy Zichrer C. M. „Csavargók“ című legújabb operettje keringőjének előklésével nyitotta meg. Igazán meglepő és kellemes hatást gyakorolt a hallgatókra, mely ügyesen és izlésesen használta ki Strasser hadnagy üde és iskolázott baritonját.

Ezt követte Lachmann és Emele hadnagyok által előadott „Csók“ kettős mely általános tetszést és derűtséget keltett.

A következő számban Lachmann hadnagy, mint ügyes gyors rajzoló mutatkozott be. Hogy Li-Hu-Tsang, Krüger apó és Waldersee képei nem hiányzottak, az csak természetes.

Nagy érdeklődéssel és türelmetlenséggel várt a közönség az estély fénypontjára: az egy felvonásos „Felőlvásás a házmeisteri páholyban“ című énekes bohózatra. Az előadásban közreműködő Hilmár és Witausehek főhadnagyokra, valamint Lachmann, Emele és Gösch hadnagyokra annál nehezebb feladat hárult, mivel bécsi minta szerint a női szerepeket ők interpretálták. Hogy e vállalkozásuk mennyire sikerült, legjobban igazolja a véget érni nem akaró frenetikus tapsvihár.

A bohózat után Schönwetter százados néhány szép kuplét énekelt, Lachmann hadnagy pedig mint női imitátor mutatkozott be igen előnyösen a közönségnek. Végül Hilmár főhadnagy és Emele hadnagy léptek föl, mint duettisták. Az általuk előadott kettősök oly tetszésben részesültek, hogy alig győzték a ráadásokat.

Ez képezte az előadások méltó befejezését, melyeknek rendezése körül különösen Hilmár főhadnagy fáradozott, a miért őt illeti az elis-

merés. Az énekszámokat zongorán *Pazeller* karnagy a töle megszokott rutinnal kísérte.

A színi előadásokat társas vacsora, ezt pedig a hangulatból következtetve reggelig tartó táncz követte.

A tiszti kassinó vigalmi bizottságának elnöke *Dobanovacs* őrnagy és titkára, *Mandl* főhadnagy büszkék lehetnek az estély fényes sikerére. Az estélyen ott voltak: *Lehman* Vincze tábornok, *Wachsmann* Vilmos ezredes, *Kovács* Jakab felügyelő, *Denk* felügyelő, *Ardeleán* (F.-Varsánd), *Ransburg* Sándor, stb.

A jelen volt hölgyek névsora a következő:

Asszonyok: Wachsmann ezredesné, Burdea századosné, Mazuth századosné, Breuner századosné, Novotny századosné, Thurnlaci Garzaroli századosné, Kreiner századosné, Baur századosné, Kovácsné, özv. Hilmárné, Szerb főhadnagyné, Geisler főhadnagyné, Ardeleáné (F.-Varsánd.)

Leányok: Denk nővérek, Kovács nővérek, Hilmár Élla, Decker k. a.

(=) **A polgári leányiskola tánczpróbája.** A templom-utcai polgári fiúiskola díszterme ma délután olyan hangon volt, olyan vig kedélyhangulat uralkodott benne, amilyenhez nincsenek szokva a nagyterem sötét, komor falai. Az ünnepélyes és előadások színhelyét csupa kedves apró baba töltötte meg, kik ma tánczoltak először a nyilvánosság előtt, a parketten. Szinte öregeknek érezzük magunkat leírni az örömet, a boldogságot, amely a sok apró szívben elfért. A nagyokra is átragadt a jókedv, minden mamának mosolygott az arca, mikor látta, hogy lejtik az apróságok a valczert s hogy rakják a csárdást. A tánczpróbának husz száma eltartott délután 3 órától hétfőig. A magántánczok sorrendjét a Kacsuka-tánczozal egy ökölyi apró kis lány nyitotta meg: *Decsy* Lenke. A kis szőke szépség olyan grációzusan s amellet olyan nagy komolysággal forgott a nagytermet teljesen megöltött közönség előtt, hogy az csoda volt. Kapott is annyi tapsot meg puszit érte, amennyi egy nagynak is sok lett volna. A *menüet* hat pár haladó-növendék tánczolta: Szathmáry Sarolta, Boros Emma, Binder Aglaja, Kara Mariska, Steinitzer Erzs, Szezyfried Aranka, Mayer Adél, Schwartz Erzs, Frey Idus, Strojny Margit és Hadfy Márta. A következő szám ismét magán táncz volt, egy *egyveleg*, melyet *Boros* Zelma és *Bolányi* Ilonka mutattak be. Olyan bájos mozdulatok, olyan preciz, szinte művészi technikát mutattak be, amelyet csak perfekt tánczművésznőktől szoktunk látni. Magántánczokat mutattak még be Bakonyi Ella, Benda Jolánka, Vertán Emil, Dömötör Ilona, Kugler Lala, Oihrenstein Klárka, Lázár Lalli, Klein Sárika, Ohnheiser Hermin, Vally Anna, Kovács Margit, Tóth Sári, Hirschmann Böske és Zádor Eszti. Ezekon kívül persze volt négyes, pas de quatre, keringő, csárdás stb. A növendékeket *Buday* Ida tanította s hogy a próbának megadjuk a nagyok mulatságának jellegét, azt is megírjuk, hogy a mellékeremben buffé volt s hogy a talp alá valót a *Farkas* Lénárd bandája húzta.

(=) **A mérnök-egyesület estélye.** Az aradi mérnök és építész egyesület, holnap vasárnap, e hó 13-án este fél kilenczkor a „Millenium” söröcsarnok külön termében társas vassorát tart, f. hó 19-én pedig a Központi szállodában mérnök-estélyt rendez. Az elnökség kéri a tagokat, hogy az egyesületi helyiségben kitett iveken minél számosabban jelentkezzenek.

(=) **Az oratorium-egylet piknikje.** Családiás jellegű piknik keretében vettük ki részüket a farsangból ma az aradi oratorium-egylet tagjai. Rögtönzött hangversennyel kezdődött az estély, amelyen mindvégig a legfesztelenebb hangulat uralkodott. A műsort *Kaiser* Vilmos gyógyszerész vig magán jelenéte nyitotta meg. A *szérelmes zongoramestert* adta elő s előadását önmaga kísérte zongorán. Az előadó természetes humorról és művészi zongora játékkal előadott jelenetét nagy tetszéssel fogadták. A második szám *Vincze* Miklós, az egylet elnöke és *Roth* Margit kisasszony ének kettőse volt. Rip-Rip operettből énekeltek a dilettantizmust magasan felülmúló precizitással. Majd *Rámor* Lajosné

énekelt nagy tetszés kíséretében br. *Bedeus* Károlyné zongora kísérete, mellet egy pár dalt. *Hatos* Dezső küri imitációt mutatott be nagy derűtség közepette. *Ráskai* Miksa a hangversenytermékből ismert kellemes hangján Midás királyból énekelt egy keringőt. Az ő érdeme ezenkívül az estély sikerült rendezése is. A műsort *Hehs* Márton és *Kiszély* Gyula mély érzéssel előadott népdalai zárták be. Asztalbontás után tánczra perdült a fiatalság s e sorok írásakor a táncz *Gyurkovits* András bandája mellett még javában folyik. Az estélyen megjelentek:

Asszonyok: Br. *Bedeus* Károlyné, *Basch* Józsefné, *Czeiler* Józsefné, *Felhő*né, *Felhő* Rózi, *Losonczy* Lajosné, özv. *Pollák* Ignáczné, özv. *Roth* Józsefné, *Szalay* Manoné, *Sághi* Henrikné, *Ramer* Lajosné, *Schiffer* Józsefné, *Walcher* Ferenczné.

Leányok: *Basch* Ida és *Istvánka*, br. *Bedeus* Miczike, *Führsin* növ., *Losonczy* Mariska, *Parlagi* Kornél és *Margit*, *Pollák* Terka, *Roth* Margit és *Irma*, *Szalay* növ., *Rattkai* Margit, *Schmidt* növ., *Schiffer* nővérek.

(=) **A Koronell-táncziskola vizsgája.** Az ipartestület táncztermében ma folyt le *Koronell* A. tánczitanító „kereskedő kolonjának” tánczvizsgája. A növendékek egyenkint és együttesen kitűnő mesterük ügyes tanításáról adtak tanubizonyosságot. A négyest 50 pár tánczolta. A tánczvizsgán jelen voltak:

Leányok: *Altascher* Erzsike, *Bloch* Margitka, *Csatlós* Rózsika, *Fischer* Bertuska, *Kenderessy* Mariska, *Koronell* Francziska, *Neuman* nővérek, *Prokop* Margit, *Puskel* nővérek, *Péczely* Mariska, *Román* Ilonka, *Rosenberg* Paula, *Rettenbacher* Etelka, *Téger* Margitka, *Weisz* Maloni, *Wallmann* Toncsi.

Asszonyok: *Altascher* Lajosné, *Fischer* N-né., *Gerlán* Józsefné, *Horváthné*, *Krausz* Mórné, özv. *Kenderessy*né, *Orbán* Jánosné, *Pelsch* Sándorné, *Prakap* Sándorné, *Puskel* Jánosné, özv. *Téger* Józsefné, *Skrobanekné*, *Weisz* Józsefné.

(=) **Posta-altisztek tánczvigalma.** Az aradi m. kir. posta- és távirada-altisztek és szolgálók özvegeiket, árváikat segítő és temetkezési egyesületük javára szombat, január 26-án, a „Fehér Kereszt” nagytermében zártkörű jótékony célú tánczvizsgalmat rendeznek. Belépődíj: előre váltott személyjegy 1 kor. 20 fillér családjegy 2 kor. 40 fill. a pénztárnál: személyjegy 1 kor. 60 fill. családjegy (3 személyre) 3 kor. Karzat I-ső sor 60 fillér. Kezdődik este 8 órakor. Jegyek előre válthatók az összes levélhordóknál. A zenét *Gyurkovics* András zenekara szolgáltatja.

(=) **A fillér-asztaltársaság** „nyugdíjazott tagjai” kedélyes tánczmulatságot rendeztek *Szabó* Pista Kelemen-téri vendéglőjében. A mulatságot *Pavecsics* Antal rendezte s sikerét legjobban mutatja az, hogy virradlig tartott a táncz.

Ingyen kenyér!

— Ujabb adakozások. —

Arad, január 12.

Arad külvárosainak szegényes utcáin holnap, vasárnap reggel dobszóval teszük közhírré, hogy a *Tabajdy* Károly-utcai kenyeres boltban kezdetét vette az ingyen kenyérszítás.

Es megindul az éhezők zarándoklása ahhoz a templomhoz, melyet városunk áldottszívű közönsége emelt a kenyér nélkül való emberiségnek. S amint az ember meghallgatta az éhező ember kérését, azonképen meghallgatja majd a *Mi* Atyánk ki van a mennyekben, a mi kérésünket is és nekünk is megadja a mi mindennapi kenyérünket, meghallgatja fohászainkat, teljesíti szívünk, lelkünk vágyait, felszárítja könnyeinket.

... Másfél ezer koronánál nagyobb összegű gyűjtést mutatunk ki alább. S e szép összeg lehetővé tette, hogy a kenyérikiosztást holnap délelőtt 10 órakor megkezdjük. A kenyeres bolt, az eddigi megállapodás szerint, mindennap d. e. 10 órától délután 4 óráig lesz nyitva, s ezen

időn belül jó puha kenyeret kap ott minden éhező.

A ma beérkezett adományok között elsőnek az aradi waggongyár kocsiosztálya lakatos munkásainak 172 korona 10 filléres adományát emeljük ki. A derék munkás-emberek szíve megesett az éhező munkanélkülieken, és hogy megvendégelhessék emezeket, sietett mindegyik elvenne valamit a két keze napi keresményéből. Aldás teremjen munkában megedzett kezük nyomán!

A lent következő hosszú névsorban az első helyet *Reisinger Sándor* és neje foglalják el. *Reisinger* Sándor mérnök, a *Fodor* és *Reisinger* aradi nagy vállalkozó cég beltagja egy apró boritékban kétszáz koronát küldött be hozzánk a kenyérnélküliek számára. A fejedelmi adomány olyan embertől jött, aki szép képzettségével, páratlan becsületességével rövid idő alatt mondhatni országos hírnevet szerzett a vezetése alatt lévő cégnek. Hogy munkáját isten áldása kíséri, arról beszél a bőkezű adomány maga.

Nagyszabásu adakozással járult a mai gyűjtéshez a *Neuman Testvérek* aradi nagyiparos cég is. A jótékony munkája mellől sohasem hiányoznak a *Neuman Testvérek*, kiknek nemes szívről, derék áldozatkészségéről, ékesen beszél az alább kimutatott 100 koronás adomány.

Hálára és köszönetre nem kevésbé méltó az *Aradi izr. nőegylet* bőkezű adományára, melyet az egylet érdemekben bővelkedő elnöke *Neuman-Fürst* Mária küldött be hozzánk a következő szép levél kíséretében:

Az Aradi Közlöny tekintetes szerkesztőségének Aradon. Az aradi izr. jótékony nőegylet emberbaráti céljai közé sorozza azon valóban elismerésre méltó feladat megoldásához anyagi erejéhez mérten való hozzájárulást, mely magasztos feladatra — a szegényeknek ingyen kenyeret nyújtani — mutató felhívás városunkban a fenttisztelt lap hasábjain látott napvilágot, és e célra 100 koronát mellékelten ezennel átnyújt. Kiváló tisztelettel Az izr. nőegylet elnöke: *Neuman-Fürst* Mária.

Igaz örömmel jegyezzük fel azt a meleg, emberbaráti érzésről tanuskodó ajánlatot, melyet *May* János ur, a *May* K. és *Fia* sütő-cég tulajdonosa jelentett be ma reggel szerkesztőségünknek. *May* ur az ingyen kenyeret kiosztó helyiségbe annak megnyitása napjától számítva egy hónapon keresztül, minden nap 25 drb. egy kilós kenyeret küld az éhező szegényeknek. A nemes ajánlatot köszönettel vesszük tudomásul azok nevében, kiknek örömteli hálája és sok felszárított könnyecskéje fogja kísérni a humánusan gondolkozó emberek jószívűségét.

Kakujay Ferenczné urnő minden héten 2 koronát ajánlott fel a szegények kenyérére. Az első két koronát már ma beküldötte hozzánk.

A kenyérikiosztó helyiség rendbehozása körül több helybeli iparos és vállalkozó cég áldozatkészségével találkozunk. *Joánnovics* Antal szücsmesternek tartozunk köszönettel a kenyeres bolt egy részéért, melyet a mai naptól kezdve február végéig rendelkezésünkre bocsátott. A helyiséget ellátják ingyen fűtőanyaggal mindvégig a *Weisz* Már és *fiai* likőr és cukorkagyáros cég.

Az aradi légszestársulat értesített bennünket, hogy a kenyeres boltban elfo-

gyasztandó légszeszt díjtalanul adja. Az Auer-társulat aradi képviselője Eiser Sándor ur pedig fölszerelte a helyiség gázlámpáit teljesen ingyen. Waldner Gyula ur tiz darab padot adott a kenyérbiosztó helyiségbe, Zeiler István ur pedig megfestette ingyen a bolt czimábláját. A kenyér felszeleteléséhez szükséges késeket az Andrányi Károly vaskereskedő cég ajánlotta fel. Aldja meg az isten valamennyiököt!

Nagy Sándor tornatanár ur adakozás kíséretében a következő levelet küldte be hozzánk:

Tekintetes Szerkesztő ur! Becses lapjának tegnapi számában megjelent felhívását lelkes örömmel olvastam, mert a nyomor enyhítését czélzó mozgalom mindjárt az első napokban széles mederben indult meg. E felhívásnak azt hiszem meg lesz a kellő eredménye s mindenki el fogja hozni filléreit a jótékonyaság oltárára, mely soha alkalmasabb időben nem öleli keblére a szegény nyomorultakat, mint e rendkívüli szigorú s nálunk szinte szokatlan tében. Egy csekély összeget, ami tőlem telik, én is küldök a szegény éhezőknek. De azt hiszem, ezzel nem enyhítünk minden nyomort. Végtelen nagy az olyan beteg éhezők száma, akik szegénynek kérték s inkább elsorvadnak a kórágyon, mintsem embertársaikhoz fordulnának könyörömmel. A sok között nekem is véletlenül jutott a következő eset tudomásomra: beteg nőm ápoló asszonyát mint szülésznőt egy szegény nehéz beteg asszonyhoz hívták a külvárosban, a kinek iparos férje minden szorgos utánjárás mellett sem kap munkát s négy gyermekével a legnagyobb nyomorral küzd. Ez a szegény asszony elpanaszolta, hogy heteken át még egy kis meleg levest sem kapott s vágyainak netovábbja, hogy egy pár kanál meleg levest kaphasson. Az ilyen esetekre kívánom embertársaim szives figyelmét felhívni. Azt hiszem, sok nemesszívű család juttatna egy kis ételmaradékot az olyan szegényeknek, akik betegen fekszenek s kérni restelnek. Az ilyen szegény szenvedőket kutaszák Önök fel s ilyen módon sok szenvedő arcáról lehet a nyomor okozta barázdákat elsimítani. Kiváló tisztelettel: *Nagy Sándor.*

Szives készséggel fogunk eleget tenni a levélíró felszólításának, amennyiben ilyen vagy hasonló esetek tudomásunkra jutnak.

Felkérjük tehát ezennel a nagyközöniséget, hogy értesítsen bennünket minden olyan esetről, ahol sürgős segítségre égető szükség van.

Mai gyűjtésünk eredménye a következő:

	Korona
Reisinger Sándor és neje	200.—
Munkások a szegényeknek. A waggongyár kocsiosztályának lakatosmühelye, Kozesnik János művezető gyűjtése)	172.10
Neuman Testvérek	100.—
Az aradi izr. jótékony nőegylet ...	100.—
Matawowszky Nándor dr.	30.—
Sugár József harmadik gyűjtése ...	28.20
Domány József	20.—
Braun Ede	20.—
Pálmai Lajos dr.	20.—
Dobiáschi József	20.—
Kovács Marcell dr.	10.—
Hönig Frigyes	10.—
Szabó Albert	10.—
Özv. Inkei Emilné	10.—
Bíng Edéné	10.—
Hánn Alajos	10.—

K.	10.—
Grimm A. József	10.—
Glück Károly	10.—
Lamberger Lajos dr.	10.—
Tolnai János dr.	10.—
Meer Mór és fia	10.—
Török Márton és neje	10.—
Reiniger Samu	10.—
Nagy Sándor tornatanár	10.—
Lédervas József	6.—
Lédervas Józsefné	6.—
Özv. Vigh Vilma	5.—
Schütz Henrik dr.	5.—
„Standard“ aradi főügynöksége ...	5.—
Khudy József	5.—
Kell Manó cég üzleti személyzete ...	5.—
Özv. Szabados Jenőné (Világos) ...	5.—
Schwarz Testvérek	5.—
Kohn József	5.—
Gavrillette Miklós	5.—
Schwell Gusztáv	5.—
Dr. Remetey F. Károlyné	5.—
Rosenblüh H. és Társa	5.—
Zöldy Róbert	4.—
Galiszter Antal (Fehértemplom), Solymos Testvérek utján	3.—
Kakujay Ferenczné	2.—
Rosenfeld Jenő	2.—
Kohn Hajnalka	2.—
Wiener Margit	1.—
Wiener Ernő	1.—
Radó Kálmán	1.—
Schwarz Bandika	1.—
Schwarz Klárka	1.—
Horváth Pálné	1.—
Mai gyűjtésünk összege	951.30
Hozzáadva a tegnapi gyűjtött összeget	695.60
Eddigi gyűjtésünk	1646.90

Sugár József harmadik gyűjtésén adakoztak: Réthy Viktor 5 kor., Schäffer Lipót és Henrik 4 kor., Wallfisch Armin 2 kor., Deimel Lajos 2 kor., Roth Testvérek 2 kor., Schattelesz József 2 kor., Fogel Manó 2 kor., Szilágyi Gyula 2 kor., Hirschmann Albert 1 kor., Süsz N. 1 kor., Pelegrini Dávid 1 kor., N. N. 1 kor., N. N. 20 fillér Hamedli Ferencz 2 kor., Tapolcsányi Gyula 1 kor. *Összesen 28 kor. 20 fillér.*

Kozesnik János művezető gyűjtése a waggongyár kocsiosztályának lakatos mühelyében „Munkások a szegényeknek“ jellegével:

Kuszalik, Wild, Sarlot, Kovács, Jaszminski, Dlugopolszky Hambach, Kalmár, Zschiesche, Hubert, Illés, Kozesnik, Imre, Wurm, Tankó, Janecka, Weisz, Angeri, Fischer, Nahlik, Bruckmann, Rumburger, Liebich, Weisz, Wittmer, Greif, Seres, Klein, Gruber, Kallin, Huj, Banhoffer, Gartner, Orbán, Viday, Magerl, Zsembery, Berger, Papp, Rónai, Quitt, Schneider, Strasser, Csordás, Heinrich, Rácz, Schemmel, Csizmadia, Auer, Csupák, Nahlik, Rudolf, Németh, Mayer, Sztán, Mocek, Ulmann, Kiefer, Orosz, Wolf, Bartalos, Konrad, Zelenka, Polednik, Fürst, Nyutz, 1—1 korona, Mészáros, 40 fillér, Tikulya, 1 kor, Iliaszku 1 kor, Weissenburger 20 fillér, Rung, Mitsch, Mintál, Sima, Sztana, Kunert, Kohn, Kollarov, Bartha, Kertész, Gelány, Wolf, Todorovits 1—1 kor, Csutak, 40 fillér, Junák 1 kor, Timár 30 fillér, Kunert, Hajnal, Verblak, Zeldesán, Dobos, Römer, Bartsch, Staruska, Kovács, Krigleder, Lenkei, Kovács, Kalmár, Jónás, Mészáros, Greil, Maldet, Meininger, Sirian, Kubát, Peretz 1—1 kor, Laurencitsch 40 fillér, Baumann, Schutta, Lóos, Kanyó, Varga, Wolek, Reiter, Püskök, Schneider, Schubert 1—1 kor, Krigleder 20 fillér, Pecsán 20 fillér, Hecht 1 kor, Heinrich 40 fillér, Sarka, Bóti, Grusz, Virágh, Fogarásy, Moldován, Sükösd, Hentz, Jaksá, Popovits, Gittler, Krautmann, Wörös 1—1 kor, Wörös 40 fillér, Gacs, Giczy, Goron, Stankovits, Nagy, Csókási, Klausz, Papp, Faragó, Heintz, Jeanplong, Prunner, Tóth, Fitus, Szüts, Schmidt, Seprényi, Gecse 1—1 kor, Alexander 40 fillér, Pakurár 20 fillér, Sipos, Pakurár, Katona, Lang, Krimmer, Petrovits 1—1 kor, Toma 20 fillér, Panadán 20 fillér, Siklován 1 kor, Szabó 40 fillér, Benke, Osztoin, Pakurár, Pakurár, Matyi, Hentye 20—20 fillér, Kaszsan 1 kor, Biró 1 kor, Brebán, Mark, Turkás 20—20 fillér, Adám 1 kor, Bogoczán.

Belevári, Schäffer, Adám 20—20 fillér, Bugyi 30 fillér, Janotka, Korcsog, Vincze, Steingasser, Balogh 20—20 fillér, Mark 40 fillér, Riskán, Kiss, Kunert 20—20 fillér, Kozesnik, Enczinger, Bruckner, Medveczky, Bécsy, Bruschi, Chemel 1—1 kor, Lemberger 20 fillér. *Összesen 172 korona 10 fillér.*

Gyűjtőivel mindenkinek, aki hozzánk fordul, szivesen szolgálunk.

SPORT.

+ A Meteor kerékpár-club január hó 24-én este 8 órakor tartja rendes évi közgyűlését a klub helyiségében (Vass-kávéház) a következő sorrenddel: 1. A választmány jelentése a lefolyt évről. 2. A számvizsgáló-bizottság jelentése s a jövő évi költségvetés megállapítása. 3. Elnök, alelnök és a választmány megválasztása. 4. Indítványok.

EGYESÜLETI ELET.

(*) Az aradi ipartestület előjárósága f hó 14-én hétfőn este 5 órakor az alábbi tárgyszorzzattal rendes havi ülését tartja. 1) Az elnök előterjesztései. 2. Mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása s hitelesítése. 3. Deczember havi jelentések és számadások ösmertetése. 4. Az igazolvány tulajdonosok közötti változások. 5. A városi tanács átirata a piaci szabók ügyében. 6. A Kereskedelmi és iparkamara átirata a munközvetítő intézet érdekében. 7. Aradváros polgármesterének gyűjtőive az Erzsébet szoborra. 8. Az aradi első takarékpénztár kimutatása. 9. A kapitányi hivatal átirata az ipari segédmunkások munkakönyve ügyében. 10. Egy elaggott iparos kérvénye rokkant segélyért. 11. Indítványok. 12. Szabadítások.

A betörő főhadnagyot elfogták.

(Az ulánus ezred szenzációja.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 12.

Megkerült már a székesfehérvári ulánus-ezred betörője, Dióssy Viktor főhadnagy. A délczeg, a snájdig katonatiszt, ki pillanatnyi pénzzavarából úgy akart kimenekülni, hogy a laktanya gazdasági irodájában lefeszítette a vaspántokkal falhoz erősített pénzszekrényt s azt 20,000 korona tartalmával együtt ellopta, önmaga jelentkezett a térparancsnokságnál, s ma már börtönben ül, hogy meglakoljon.

Dióssy főhadnagy a következő táviratot küldötte Székesfehérvárra a térparancsnokságnak:

Ügy rendezésére ma oda érkezem.

Dióssy.

A sürgöny érthető szenzációt keltett. Lyro ezredes, kivel a távirat tartalmát első sorban közölték, rögtön intézkedett, hogy Dióssyt a vasuti indóháznál várják és ott letartóztassák.

A főhadnagy már uton volt, egyik közbeeső állomásról adta fel a sürgönyt. Amint a budapesti vonat Székesfehérvárra berobogott, két katonatiszt nézte végig fürkésző szemmel a kiszálló utasokat. Dióssyt csakhamar észrevették. Sápattan, lesütött fővel támolygott a kijárat felé, hol tisztársai megállították s a kardját kérték. A főhadnagy szó nélkül leoldotta oldalfegyverét és átnyújtotta az egyik tisztnek.

Dióssyt aztán zárt bérkocsiba ültették s egyenesen felvitték a lovassági laktanyába, Lyro ezredeshez. Ott történt meg a hadbíró jelenlétében az első kihallgatás, melyről azonban semmi sem került nyilvánosságra.

Délután 3 órakor a betörő főhadnagyot Budapestre szállították s a vizsgálat tartamára a helyőrségi fogházban helyezték el.

Érdekes, hogyan sült ki a főhadnagy bünyösége. A lopás óta az ezred legénységének viselkedését nagy figyelemmel kísérték, mint-hogy a gyanu néhány közlegényre irányult. A

gyanusítottak egyikét nagyon elkésztette a dolog és maga is buzgón nyomozott, hogy kiderítse az igazi bűnöst. Dióssy főhadnagy tisztiszolgájára, *Vukovicsra* gyanakodott, s csütörtök délelőtt rátámadt:

— Vukovics, te vagy a zsvány. Valld be, vagy agyonlőlek!

A tiszt szolgát a váratlan támadás kihozta sodrából. Remegve, halálsápadtan vallotta be, hogy igenis ő követte el a betörés lopást főhadnagyának társaságában.

Ezt a vallomását ismételte Lyró ezredes előtt is. A lopás terve a főhadnagytól származott, aki szolgájával együtt már hetek óta gyakorolta magát a vaslemezek átfurásában, azonfelül egy vattával bélelt ládát készítettett *Vukovics*sal. Tisztársai most emlékeznek vissza arra, hogy Dióssy gyakran kérdezősködött arról, mennyi pénz lehet a kasszában. Legutóbb feltűnő hosszú ideig társalgott *Nyáry* Antal báró főhadnaggyal, a gazdasági iroda vezetőjével s folyton az iránt érdeklődött, sok pénzzel kell-e bajlódnia. Most már nyilvánvaló, mi volt az oka a nagy érdeklődésnek.

Az új folyamán az elfogatás előzményeiről és részleteiről a következő újabb távirat-tudósításokat vettük:

Székesfehérvár, január 12.

Dióssy főhadnagy Érsekújvárról *Lyro* ezredesnek is küldött táviratot, melyben azt írta, hogy ma, szombaton reggel megérkezik s azonnal kihallgatásra fog jelentkezni nála, hogy a vádak alól tisztázza magát. Az ezredes utasításából *Majkolics* Zsigmond százados és *Götz* Imre br. mentek ki a negyed 7-kor érkező vonat elé, hogy Dióssyt megérkezése után letartóztassák, mert *Jelik* Károly dr. százados-hadbíró teljesen beigazolvatta, hogy a betöréses lopást Dióssy követte el, még pedig egyedül.

A főhadnagy egyik sógora kíséretében érkezett meg. A tisztek hozzáléptek, fogolynak nyilvánították és elvették a kardját, aztán kocsiba ültenve, a katonai fogházhoz vitték, hol *Schilling* őrnagy vette át s rögtön egyik cselhába tétette. Majd utasítást adott *Balla* Iván törzsfoglárnak, hogy a szegeket távolítsa el a falból.

— Erre nincs szükség — szólott közbe élénken a főhadnagy — hiszen ha öngyilkos akartam volna lenni, lett volna rá elég időm...

Dióssyt röviden kihallgatták, azután pedig délután fél 3-kor elszállították Budapestre. Kíséretében *Merán* Ferencz gróf százados és *Ocskovics* V. főhadnagy voltak. Erősen havazott, midőn a fogoly Székesfehérvárott bérkocsibaült. Halvány arcza elárulta a nagy felindulást. Erősen hangoztatta, hogy ártatlan, de bűnösségéről mindenki meg van győződve.

Vukovics tisztiszolga és *Bukovszky* közlegény egybehangzóan vallják, hogy nekik a betöréses lopásban mindössze annyi részük volt, hogy a nehéz ládát a bérkocsira segítették. Délután mindkettőjüket *szabadlábra helyezték*. Az ellopott kassza hollétéről még nem tudnak semmit.

Dióssy régi nemesi család tagja, mindössze 25 éves. Hetven éves ősz atyja a nyitramegyei Csehi-ben lakik, hol földbirtoka van.

Nyitra, január 12.

Az itteni gyalogezred parancsnoksága, értesülvén a székesfehérvári térparancsnokság táviratából, hogy Dióssy főhadnagy gyanu alatt áll, tegnapelőtt két tisztet küldött Pusztaszerre *Madocsány* Gyuláékhoz, de már akkor Dióssyt nem találták ott. Előző nap utazott el.

Dióssy régi ismerőse a *Madocsány*-családak, de hogy saraki *Madocsány* Sárka, a csa-

lád bájos ifju nőtagja *menyasszonya lett volna neki, nem igaz*.

Tegnap délben még ott járt Dióssy főhadnagy *Madocsányéknál*, hová Szent-Mihályról ment át bátyja kíséretében, ki nemrég nagyobb örökséghez jutott. Eppen a látogatás alatt érkezett meg a posta. *Madocsányné*, a mint felbontotta az egyik lapot, melyben már meg volt írva, hogy a betöréssel Dióssyt gyanusítják, rémülten kiáltott fel.

— Jézus Mária, mi történt?

Dióssy, ki élt a gyanuperrel, villámgyorsan odaugrott s a hölgy kezéből az ujságot kikapta.

— Ezt nem szabad olvasni! ... Ne olvassák, kérem — kiáltozta idegesen.

A lapot aztán ő maga futotta át s egy székre rogyva, csak ennyit szólt:

— Végem van!

Később lecsillapult egy kissé. Majd izgatottan bucsuzni kezdett. Elmondotta, hogy rögtön Székesfehérvárra utazik, a hol igazolni fogja magát.

— Bizzanak ártatlanságomban — ez volt utolsó szava a családnak. — Becsületesem mondom, hogy ártatlan vagyok!

A budapesti asszony.

(Megjegyzések egy premierhez.)

Arad január 12. A Nemzeti színházban a minap mutatták be *A párisi asszony* című újodonságot. E premier után abszolúte nem lepne meg bennünket, ha legközelebb ezt a darabot látnók valamelyik fővárosi színpadon:

Férj és feleség a kandalló előtt ülnek. Pompás tűz; a vörös lángokk visszfénye jókedvűen tánczol a szőnyegen. A szobaleány behozza a teát, majd távozik.

Férj. (Kedvteléssel nézi a feleségét.) Tudja kedvesem, hogy ön ma igen szép?

Feleség. Igazán? Tetszem önnek egy kicsit?

Férj. Ez a puba, égszínkék pongyola... ezek a csipkék... meg a vörös haj... apropos, tudja, hogy a vörös haj magának kitűnően áll?

Feleség. Ez a szín csakugyan tetszik önnek?

Férj. Elragadó.

Feleség. És a sárgaszürke, amit a tanácsosék estélyén viseltem?

Férj. Jól tudja kedvesem, hogy maga minden színben csábitó. Ha nem volnék a férje...

Feleség. Akkor?

Férj. Akkor a kedvese szeretnék lenni. (Megöleli a feleségét.) Oh Elza, mennyire imádlak!

Feleség. En is nagyon rokonszenvezek önnek barátom! (Viszonozza az ölelést.)

Az előszobából zaj hallatszik.

Egy hang. Ki van odabenn?

A szobaleány. (Kivülről.) De biztosítom önt Uram, hogy a nagyságos asszony egyedül van...

Férj. (Elsápadva.) Egek!

Feleség. (Ijedten.) Csak nem Garamy ur?

Férj. De igen... a kedvesed...

Szobaleány. (A középben.) A nagyságos asszony kedvese van itt...

Férj. Mit tegyünk?

Feleség. (A szobaleányhoz.) Csak nem mondta meg, hogy a férjemmel egyedül vagyok?

Szobaleány. (Mosolyogva.) Mit gondol felölem a nagyságos asszony? Mindig előkelő házakban szolgáltam...

Feleség. Tartóztassa föl addig Garamy urat, amíg a férjemet valahova elbujtatom. Mondja neki, hogy öltözködöm... hogy rosszul vagyok... mondjon akármit, de öt perczig ne bocsássa be.

Szobaleány. Legyen nyugodt nagyságos asszony. (El a középben.)

Férj. Ha itt talál, mind a kettőnket leüt...

Feleség. Várjon... bujjon el ide a szekrénybe. Majd azon leszek, hogy hamarosan lerázzam a nyakamról...

Férj. (Elbujik a szekrénybe) Az Istenért, legyen ügyes...

Feleség. (Bezárja a szekrény ajtaját. A kulcsot zsebébe teszi.)

A szerető. (Belép a középajtón. Nagyon komoly.) Elza, mit jelent ez a rosszullet?

Feleség. De biztosítom...

Szerető. Ne biztosítson semmiről, mert az ön viselkedése régóta nem tetszik nekem. Azt hiszi talán, hogy vak és siket vagyok? A minap is láttam önt a Mücsarnokban, amint bizalmasan a férje mellé huzódott. Elza, maga meg csal engem a férjével, maga...

Feleség. Rajta, csak sértégesen nyugodtan. Hiszen védtelen asszony vagyok...

Szerető. Oh, a szentimentálisság ideje lejárt. Most már tisztában vagyok önnel. Megcsal és kezdettől fogva megcsalt...

Feleség. (Kendőjét a szeméhez szorítja.) Ezt érdemeltem a hűségemért és a szerelmemért...

Szerető. Sőt két nap óta egy szörnyű, mondhatnám borzalmas gyanum támadt.

Feleség. (Tompán.) Mi az?

Szerető. Hogy a gyermek...

Feleség. (Sikoltva.) Ki ne mondja!

Szerető. Hogy a gyermek nem az enyém, hanem a férjé.

Feleség. Nagy egek! (Elajul.)

Szerető. Én tölem bizvást Elájulhat. Ismerem ezeket a fogásokat. (Csönget. A besiető szobaleányhoz.) Az asszonya ruszszul van, hozzon egy pohár vizet. (Dühösen.) Engem ugyan nem fog az orromnál fogva vezetni! (El a középben.)

Szobaleány. (Kimegy, hogy vizet hozzon.)

Feleség. (Magához tér.) A nyomorult! (Kinyitja a szekrény ajtaját. A férjéhez.) Hallottad?

Férj. Minden szót.

Feleség. Azzal gyanusít, hogy a gyermek a tied...

Férj. Rég mondtam kedves barátnő, hogy ez az ember nem méltó hozzád...

Feleség. Mit tegyünk?

Férj. Ha rám hallgatnál...

Feleség. Mit tanácsolsz?

Férj. Ugy rövidesen kiadnád az utját. Elvégre, aki még mindig ily bájos, ily csábitó mint te...

Feleség. Hízolgó.

Férj. Az huszonnégy alatt találhat magának új szeretőt. Tudod, hogy soha sem beszéltem bele a választásodba...

Feleség. Ez igaz.

Férj. S mindig rád hagytam, hogy a saját izlésed szerint válaszsd meg a szeretődet. De amit ez az ember elkövet, az még is sok.

Feleség. Igazad van.

Férj. Tudod, hogy nem vagyok valami régi czopf s belátom, hogy a modern asszony nem lehet meg szerető nélkül, — így hát kezdettől fogva az volt az elvem: Legyünk őszinték s ne titkoljuk el egymás előtt, amit ugyanis tudunk. Miért tartanál a hátam mögött udvarlót? Tíz év óta mindig bevallottad, hogy kivel van viszonyod s el kell ismerned, hogy sohasse gördítettem akadályt az utadba. De ez az ember, őszintén szólva, nem tetszik nekem.

Feleség. Igazad van.

Férj. Ha neked volnék, még ma este a lakására mennék és szakítanék vele . . .

Feleség. És kit ajánlanál az utódjának?

Férj. Kit? (Tünődve.) Mit szólnál például a kis Temessyhez?

Feleség. De hisz az öt évvel fiatalabb nálam . . .

Férj. (Vidáman.) Gyermekek! A fiatalság sohasem baj . . .

Feleség. Igaz! (Csönget a szobaleánynak.) Teréz, a köpenyemet és a kalapomat. (A férjéhez.) Rögtön elmegyek a lakására és végképp kiadom az utját. Pá!

Férj. (Kezet csókol.) Szerencsés eredményt kedves barátnőm!

Megették a patkányok.

(Egy öreg ember tragikus halála.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 12.

Borzalmas leletre bukkant ma reggel a laczházi kerület népszámláló biztosa a pesti határral szomszédos Csóka-Kató pusztán. Kötelességét teljesítendő, belépett egy elhagyottnak látszó házba. Egy öreg embert talált ott, — holtan. Az öreg a lánán ült, meg volt fagyva, kezét és lábát pedig teljesen lerágták a rozoga vityillóban százával ugráló, undok patkányok.

Az eset részletei a következők:

A népszámláló biztos valóságos vergődéssel, hó dombokban és árkokban bukdácsolva jutott el a csóka-kató pusztai majoros házhoz. Mikor itt elvégezte dolgát, figyelmeztették, hogy az onnét pár száz lépésnyire álló kunyhóban is lakik egy magánosan élő öreg ember, arról szintén vegye fel az adatokat.

A biztos felkereste a düledező, roskatag gulibát. Mikor nagy erőfeszítéssel az ajtót kinyitotta, iszonyatos látvány tárult szeméi elé. A szoba sarkában egy véres alak ült egy tulipános lánán. Ott ült mozdulatlanul, minden oldalról patkányok környékeztek.

Megdöbbenve tántorodott vissza a népszámláló s teljes erejéből kiabált:

— Segítség, emberek! Jöjjenek ide!

A majorosok összeszaladtak s betértek a kunyhóba, melynek öreg lakóját valamennyien jól ismerték. Irtózva néztek a tetemre, az öregget már nem lehetett felismerni.

Devecsery Ábelnek hívják a pusztaház magánosan lakóját. Bár beteges ember volt, mégis magánosan éledélt. A jó magával tehetetlen aggastyán a napokban a szokatlan hidegtől megfagyott. Ott érte a kínos halál rendes ülőhelyén, a tulipános lánán. A ház körül ólalkodó patkányok időközben éhségtől üzetve behatoltak a szobába s a holttest kezét és lábait teljesen lerágták. Összemarczangolták arcát és mellét is. A megfagyott tetem csupa vér volt.

A népszámláló biztos kocsiára ült, behajtott laczházára és ott az esetről a községi előjárásnál tett jelentést, a mely viszont a pestvidéki törvényszéket értesítette a dologról. A törvényszék *Szikszay* Sándor dr. törvényszéki orvost küldötte ki a helyszínére, ki az összerágott, véres holttestet elszállíttatta.

HIREK.

— **A trónörökös Berlinben.** A *Fremdenblatt* jelenti Berlinből, hogy *Ferencz Ferdinánd* főherczeg berlini tartózkodása alatt a porosz királyság fennállásának 200 éves jubileuma idején, mint a német császár vendége, a királyi palotában fog lakni.

— **Fejérváry br. utóda.** A *Keleti Értesítő* ma esti kiadása szerint *Fejérváry* Géza báró honvédelmi miniszter megrendült egészségi állapotára való tekintettel a miniszterségről most már valósággal lemond. Utóda állítólag *polgári* ember lesz és nem katona.

— **Uj takarékpénztári igazgató.** Az *Aradi első takarékpénztár*-nál néhai *Sallai Béla* dr. halála óta egy igazgatói állás üresedésben van. Mint értesülünk, erre a helyre *Parecz György* dr. nyugalmazott királyi ügyészt fogják jelölésbe hozni, akit a február 3-án tartandó közgyűlésen előreláthatólag egyhangulag választanak meg a részvényesek. Ez a kiváló akvizíció csak hasznára fog válni az intézetnek, mert *Parecz György* dr. személyében társadalmi életünk egyik jeles, köztiszteletnek örvendő és befolyásos tagját vonja igazgatóinak körébe az *Aradi első takarékpénztár*,

— **Házasság.** *Ludrovai Moys Dezső* csász. és kir. őrnagy, a 7-ik lovas tüzér üteg-osztály parancsnoka *Kis-Szent-Miklóson*, folyó hó 20-án köt házasságot *Tatán Zink Gabriella* urhölgygyel, *Zink Antal* és neje, szül. *Dietzgen Emilia* urnő bájos leányával.

Markovics Mihály dömóczi okl. tanító holnap, vasárnap tartja eljegyzését *Tóth Mihály* polgártársunk, aradi szabómester szép leányával, *Etta* kisasszonnyal.

— **Francia kiállítás Budapesten.** A legkiválóbb francia festők jelesebb műveiből Budapesten kiállítást terveznek. A tárlatot a *Nemzeti Szalon* rendezi a magyar s a francia kormány támogatása mellett. A nagybecsű műanyag, mely három millió frankra van biztosítva, külön waggonokba helyezve már utban van Budapést felé. A kiállítás létesülése *Szikszay Ferencz* kiváló művésztünk érdeme.

— **Miniszterválság Bulgáriában.** Szófiából táviratozzák: A lapok jelentése szerint *Toncsev* külügyi és kultuszminiszter és *Titorov* kereskedelmi és földmívelési miniszter bejelentették lemondásukat *Ivancsov* miniszterelnöknek.

— **Aljegyzők kinevezése.** A m. kir. belügyminiszter *Popu Silvius aradi* kir. törvényszéki joggyakornokot az aradi kir. törvényszékhez és *Nagy Béla* gyulai kir. törvényszéki joggyakornokot a lipcai kir. járásbíróshoz aljegyzőkké nevezte ki.

— **Takács Zoltán — öngyilkosjelölt.** A hírhedt fiskális, a bankóhamisító *Takács Zoltán* dr. — mint budapesti tudósítónk táviratozza — öngyilkosságon töri a fejét. Mivel a börtönben késhez, revolverhez nem tud jutni, azt tervezi, hogy éhen öli magát. Három nap óta, bár tökéletesen egészséges, nem evett egy falatot sem. *Takács* a koplalás miatt nagyon le van gyengülve s még kitelik tőle, hogy csakugyan éhen hal, ha csak erőszakkal meg nem étetik.

— **Szabályrendelet a hirdetményekről.** A városi tanács mai ülésén *Institoris Kálmán* főjegyző beterjesztette a *hirdetmények kifüggesztése* tárgyában készített szabályrendeletet. E szerint az utczákon hirdetmények kiragasztása csak kerítéseken és a falakra alkalmazott fatablákra lesz megengedve. Kivételt csak az országgyűlési és törvényhatósági képviselő választások alkalmával a pártok által közzétett hirdetmények képeznek. Végül azok, kik tiltott szövegű hirdetményt tesznek, vagy tételnek közzé, 4 től 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, vagy ennek megfelelő elzárással büntetnek. A szabályrendelet a jövő havi közgyűlésen kerül tárgyalásra.

— **Királyi kegyelem egy halálraítéltnak.** A bíróságok, mint tudjuk, halálra ítélték *Kolmann* kékfestőgyárost, ki feleségével, leányával s ennek völegényével borzalmasan meggyilkolta *Popes Jánost*, a „Cserebogár Jóska” név alatt ismert kucsébert. Egerből ma azt táviratozzák, hogy a király megkegyelmezett *Kolmannnak* s a

halálos ítéletet életfogytiglani fegyházra változtatta át.

— **A népszámlálás eredménye.** Lassan-lassan elkészülnek mindenfelé a népszámlálással s néhány nap múlva már körülbelül minden város lakosságának számát tudni fogjuk. Arad, Kassa, Kecskemét és Szeged után most Temesvár népessége is meg van állapítva. Eszerint Temesvár népessége 51,000, a szaporodás 12,000. Ez az adat nem végleges és tökéletesen pontos, de mindenesetre legalább is ennyi Temesvár lakossága. A növekvés 28 százalékos és a városok lakosságának növekvési országos átlagát, mely 1900-ban 19 százalék volt, felénnyel felülmúlja. Épp ilyen örvendetesnek ígérkezik a *magyarosodásnak* eddig szám szerint még meg nem állapított aránya. Temesvár lakosságának növekvése tehát messze túlhalad minden várakozást s annnyival örvendetesebb, mert a 12,000 nyi növekvésből csak 1200 a születések többletéből eredő, a többi 10,800 *bevándorlás* által jutott a városba. E nagymértékű *bevándorlás* jele a város nagy fejlődésének és erős vonzóerejének.

— **Öngyilkos tisztviselő.** A szegedi leszámoló-hivatalban gyakornok volt *Szell István* huszonegy éves ifju. Ott lakott a szüleinél. Nemrég tüdővészbe esett és a rettenetes betegség megtörte testét-lelkét. A szigorú téli idő még csak súlyosbította baját, úgy, hogy föl hagyott az életére való minden reménnyel. Elkeseredett s folyton csak azt hajtogatta, mikor hagyhatja el a betegágyat. A tüdőbajosok elhatatlan reménysége szállotta meg az utolsó pillanatokban. Mig eleinte fásult volt, most egyre a vágyakozás, az egészség utáni esengés hangzott a beszédéből. Az ágyban felkőnyökölt a párnájára és környes szemekkel nézett a jégvirágos ablakára. Pánaszosan mondta:

— Borzasztó élni azzal a tudattal, hogy jöhet egy roham és mindennek vége!

Ma délelőtt magára hagyta a nagybeteg. Szülei, testvérei nem voltak otthon s ezt az alkalmat arra használta föl a boldogtalan fiatalember, hogy régebben megfogant sötét tervét keresztülvigye. Elővette hallóvetű revolverét és bátor elhatározással agyának irányította a csövet. Egymásután két golyót röpitett a fejébe. *Holtan bukott a padlóra.* Övéi már csak kihült tetemére borulhattak, mely nagy vértócsában feküdt. Az öngyilkos ifju édesapja a nagy fájdalomtól súlyos beteg lett. Most a halott mellett még egy áldozata van a szerencsétlen családnak.

— **Elítélt hírlapíró.** A budapesti törvényszék ma mondott ítéletet a *Halász Lajos* nagyváradi hírlapíró és *Rakovszky István* országgyűlési képviselő között felmerült ügyben. *Halász*, mint a napokban megirtuk, sajtó útján kétrendbeli becsületsértést követett el *Rakovszky* ellen. A törvényszék *Halász Lajost* bűnösnek mondotta ki és elítélte két napi fegyházra, valamint száz korona pénzbüntetésre. *Halász* felebbezett, *Rakovszky* megnyugodott az ítéletben.

— **Halálozás.** A következő gyászjelentést vettük: Alólírottak a maguk, valamint nagyszámu rokonaik nevében is mélyen megtört szívvel tudatják a jó gyermek, szerető testvér, sógor, nagybátya és jó barát *Beck B. Lajos*, jószágigazgatósági díjnoknak, folyó évi január hó 11-én, éjjeli 11 órakor, életének 29-ik évében, hosszas szenvedés után a Mindenható akaratához képest történt elhunytát. A boldogultnak földi maradványai folyó évi január hó 13-án, d. u. 3 órakor fognak *Wesselényi-utca* 13. számú házból ág. hit. ev. ima után a felső temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Béke lengjen porai felett! Arad, 1901. január hó 12-én. Özv. *Beck Dániel* szül. *Leptin Johanna*, anyja. *Beck Janka* férj. *Neumann Károly*, *Beck Gusztáv*, *Beck Gyula*, testvérei. *Neumann Károly*, *Beck Gyuláné* szül. *Eberlein Mária*, sógora és sógornője. *Beck Géza*, *Margit*, *Laczika* és *Iréne*, unoka testvérei.

— **A vendéglátó sváb.** Az uj-szent-annai véres zendülés törvényszéki tárgyalása ismét aktuálissá teszi a „svábokat”. Az aradmegyei német nép

nem valami előzékeny vendéglátó. Az a véleménye, hogy az embernek éppen semmi oka sincs a vizitelésre, legkevésbé az egymással szemben megkívánt traktálódásra. Mindenki végezze el a maga dolgát, azután fektüdjék le. Néha azonban találkoznak az emberek a korcsmában két deczi bor mellett s ez az idő teljesen elég arra, hogy kicseréljék a nézeteiket, melyek egyébként sem haladják túl a gazdaság kereteit.

Megesik azonban mégis, hogy történik köztük olykor vizitelés, különösen most, a hosszú téli éjszakákon, amikor amugy is kevés a munka, de meg egyébként sem lehet alvással agyonverni az időt.

Ilyenkor elbeszélgetnek arról a kétfejű borjúról, amelyik ezelőtt husz évvel látta meg Neu-Pánaton a napvilágot, majd szóba jön a Pestről hazakerült jogászyerek fehér gamáslija, meg a képviselőtestület legutóbbi határozata a második kisbíró választása tekintetében.

A végén aztán elszundit a házigazda s nem adna egy vak loért, ha a Klósi sógor hazamenne már. Asit nagyokat, de a Klósi nem tanulta soha ezeket a társadalmi jeleket s tovább hallgat. Mert akkorára már mind hallgatnak, csak néha mondja egyik:

— Hja, hja!

— Mire a másik omigyen felel:

— Na persze!

Végül azonban gondol egyet a házigazda s odaszól a feleségének:

— Feküdjünk már le anyjuk, mert a Klósi sógor haza akar menni!

Ilyenkor nemsokára magukra maradnak, ha ugyan a Klósi azzal nem vág vissza, hogy:

— Dehogy akarok, most érzem a legjobban magam!

— **Elhunyt tábornok.** Lambert tábornok, a francia-német háború egyik hőse — mint *Párisból* táviratozzák — ott ma élte 70-ik évében elhunyt.

— **Megkéselt iskolás fiu.** A mult héten történt, hogy *Bissák* Sándor tizennégy éves aradi tanuló-fiut, mikor az iskolából kijöttek, valaki egy *késsel megszurta*. A szurás súlyosabb természetű sebet ejtett a fiun, a tett elkövetőjét azonban mindeddig nem sikerült megtalálni. Ma délben a tanoncz-iskola igazgatósága utján jött rá a rendőrség, hogy a késelő fiu egy *Góbián* Lajos nevű 13—14 éves tanuló volt, ki egy kisebb konyhakéssel szurta meg tanuló-társát, találtak nála egy vas-buzogányt is, melyet szintén veszekedési célokra tartott magánál. Egy vasrud végére két anyacsavar van dróttal megerősítve s a vasnyél is dróttal bevonva. Góbián a rendőrségnél van, nemkülönben a kés és a buzogány is, melyeket bünyelként lefoglalt a rendőrség.

— **Felfedezett anarchista-szövetség.** Az oroszországi Dorpath-on titkos anarchista-szövetség nyomára jött rá a rendőrség. Az anarchista fejé egy *Petrow* nevű tanuló volt, kit a rendőrség letartóztatott. Egész csomó pénzt találtak nála és leveleket, melyek az olaszországi anarchistáktól származnak.

— **Öngyilkosság a bál után.** Szólt a vig muzsika, csuhajázott a jókedv, a tánczos lábak alatt dübörgött a padozat. „Sohse halunk meg!” rikkantotta valaki s utána zugta a mámoros visszhang. A korcsmától néhány lépésnyire feleszmélt egy szép, fiatal leány. A lány, szüzfővér hó már befödte szőke haját, halavány orcáját, piros viganóját, pillangos czipellőjét. Mosolygott fájdalommal, megadással. Reggel megtalálták a vastag fehér szőnyeg alatt a szerelem halottját: a szépséges *Kovács* Rózsikát, a ki azért mérgezte meg magát a bálos korcsmaház előtt, mert a vőlegénye más leánynyal kaczerkodott. Történt pedig ez Csanád-Palotán.

— **Czipészek gyűlése** Az aradi czipészek *Szilágyi* József, *Ponta* Péter és társai bejelentették a rendőrségnél, hogy holnap, vasárnap délelőtt a városháza dísztermében közgyűlést tartanak a következő tárgysorozattal; 1. Az aradi czipésziparosok helyzete. 2. Az aradi czipészek és a termelőszövetkezet. 3. Felirat a kereskedelmi miniszterhez a temesvári czipőgyár tárgyában. A kapitányi hivatal a gyűlés megtartását engedélyezte.

— **Lélekvásárlás Zágrábban.** A zágrábi rendőrség lélekkufárokat fogott el, kik 14—16 éves lányokat csábítottak el s vitték a bün útjára. Az esemény annyival nagyobb feltűnést kelt, mert a városban több *előkelő állásu* uriember van kompromittálva.

— **A rádza esküvője.** *Ihind-nek rádzsája*, *Pandsab* egyik legnagyobb államának uralkodója európai származásu nőt vett feleségül. A boldog fiatal asszonynak *Olive Monalesen* a neve és Bombayban lakott eddig. Az új férj már harmadszor éli át a mézeshetek örömeit, mert már van neki két hazájabeli felesége. Legujabb hitvese bár európai, az eljegyzés *ihindi* népszámok szerint folyt le, az esküvőt is ottani szokások módjára tartották meg. Az *ihindi* törvények czivilistát állapítanak meg a fejedelem valamennyi nejének és hivatalos czimmal is ellátták most az ujdonsült asszonyt; *Juswant Kuar* ő fensége lesz a neve. Az alattvalók lelkes bámulattal csüngnek új fejedelemisszonyuk személyén és alig muli el nap, hogy értékesnél-értékesebb ajándékkal ne kedveskedjenek neki.

— **Aki a lábát az ölében hordja.** A *miklólázuri* erdőben fát irtott tegnap két napszamos, *Buda* Antal és *Kodreán* Tógyer. Dél felé az erdei vízmosás szélén egy hatalmas cserfa kivágásához fogtak. Kodreán fent a parton dolgozott, Buda pedig alul, az árokban. Mindketten kopácsolni kezdték fejszéikkel a hatalmas törzset. Majd Kodreán pihenőt tartott, társa pedig tovább döngötte a fát. Egyszerre azután óriási recsegéssel ledől a fa-óriás és reá zuhant Budára. A megrémült ember odébb ugrott. Életét megmentette ugyan, de egyik lába odaveszett. A szó szoros értelmében lemorzsolta térdből a lábát a hatalmas fa. Az elnyomorodott embert szekéren vitték be a bihar-megyei közkórházba. A nyomorult ember, aki nagyszámu családját fenntartó nélkül hagyta, odahaza Lázuron, az ölében hordta a bal lábát.

— **Loubet tekintélye.** A francia köztársasági elnök egyik estélyén — szűkebb baráti körben — arról folyt a szó, hogy az évödni szerető párisi nép nem kiméli meg gunyjának nyilaitól a köztársaság fejét. az elnököt sem, minden mozdulatára készek ráfogni, hogy az királykodni akaró allűr és agyongunyolják, hogy szuverén akar lenni a demokratikus köztársaság első hivatalnok. Mosolyogva elegyedett bele a beszélgetésbe Loubet.

— Tudom — úgy szólt — hogy Párisban feleslegesnek és nevetségesnek tartanak mindenféle etikettet, külsőséget, ami az én állásommal volna összefüggésben. Elmondok egy érdekes esetet, amelyből kiviláglik majd, hogy mily fontos néha, ha az elnöki állással némi etikett járna, más szóval, ha az elnöknek is volna némi tekintélye.

Legutóbb Dél-Franciaországban tettem körutat. Meglátogattam többek közt egy hegyek közé rejtett apró falucska iskoláját is, mert azt hallottam, hogy párját ritkító derék öreg tanító van ott. Bár kértem, hogy mellőzzenek minden külsőséget, mégis mikor behajtatott a kocsim a faluba, fehér ruhás leánykák, a falu zenekara, zászló alatt kivonult előljárással fogadott. Ott volt persze az öreg tanító is huszonnyolcz ünnepi ruhába öltözött tanítványával.

Elértünk az iskola elé, itt néhány szóval üdvözöltem a tanítót és fermészetesen: levettem a kalapomat. Az öreg alig hogy megemelte a kalapja karimáját. Bementünk az iskolába, ott vizsgát rögtönöztek és csak elbámultam, mikor a tanító fülkénél fogva állította elém a tanulókat. A rögtönözött vizsga után tovább akartam utazni, kimegyünk a kocsi elé, a tanúk meg is kikisért s a tanító folyton előttem ment. Titkárom már alig volt képes boszuságát palástolni s mikor a bucsuzáskor alig hogy a kalap-

ja szélét érintette a tanító, megjegyeztem én is, hogy nem értem, miért nem emeli meg rendesen a köztársasági elnök előtt a kalapját. Suttogva felelte az öreg:

— Elnök ur, egy pillanatig se tessék azt hinni, hogy tiszteletlenségből nem emeltem meg mélyen a kalapom, de . . . de . . . — itt kissé hebegni kezdet a tanító — ha ez a nebulócsapat meglátja, hogy van a földön ember, aki előtt én is alázatos vagyok, akkor a világ valamennyi ördögével sem lehet őket kényszeríteni arra, hogy engedelmeskedjenek.

— **Mennyit dolgoznak a város lovai.** A város mai tanácsülésén érdekes kimutatást közölt *Varjassy* Lajos gazdasági tanácsos. Arról szólt a jelentés, hogy mennyi munkát végeznek a város lovai. Az utczatisztításokon kívül 15.148 korona az az összeg, a melyet a városnak ki kellett volna fizetnie, ha lovai nem volnának, emellett természetesen tekintélyes summa kerül az utczatisztításokra is.

— **Kegyelem Kinának.** Egy előkelő angol folyóirat szerint maga a yorki hercegnő be-szélte el a következő kis történetét:

— Mikor még kis iskolásleányka voltam, semmit sem gyűlöltem úgy, mint a földrajzot, és meg vagyok győződve, hogy e tárgyban nagyon tudatlan voltam. Egyszer azt kaptam feladványul, hogy egy világtérképet körvonallozzak, de csak fejből. Midőn a kész munkát bemutattam nevelőnőmnek, ez teljesen meg-rökönnyödve kiáltott fel:

— Hiszen fenség egészen kihagyta Kinát?

— Igen, feleltem, én tudom, hova kellene ennek az országnak a térképen kerülnie, de még sem fogom berajzolni. A királynő ő fensége most háborúságba került Kinával és azért ennek a csunya országnak nincs joga ahhoz, hogy a világon magának helyet igényeljen! Ime, Kina ekkor a legnagyobb veszélyben forgott, hogy kitöröltessék a létező államok sorából, még pedig — én általam. Csupán abban volt szerencséje a menyei birodalomnak, hogy utóbb mégis megkegyelmeztem neki, persze tanítóm határozott kívánságára.

— **Lopás.** A mult éjjel *Milinkovits* Dániel waggongyári munkás Kálmán-utcai lakásából eddig még ismeretlen tettes kilopta az összes házban volt ingó dolgokat. *Milinkovits* a gyárban dolgozott s ezalatt törtek be lakásába, honnan 160 korona értékben fehérneműeket, ruhákat, párnákat és ékszereket vittek el. Annyit megállapított a rendőrség, hogy a tolvaj egy középtermetű, szőke, 27—30 éves egyén volt, aki az ellopott gyűrűkből *Zsigmondháza*n és *Uj-Aradon* próbált eladni. A rendőrség természetesen keresi a tolvajt.

— **A viperapusztító.** Clermont-Ferraud városban, Franciaországban él a sajátságos nevezetességű *Jean Mireaux*, aki azzal foglalkozik, hogy viperákat pusztít. Clermont-Ferraudban az ottani hatóság meghívására telepedett meg és rövid ottléte alatt négyszázhatvan viperát ölt meg. *Jean Mireaux* állítólag eddig már összesen harminczkilenczezer viperát pusztított el, de ha ez a szám kissé túlzott volna is, bizonyos, hogy sok kigyó lelte halálát *Jean*, a viperatólő keze által. Ugy vadászik a viperákra, mint más ember nyulakra. Eddig vagy huszonöt-ször szenvedett kigyócsípést, de sohasem ártott neki. Saját kijelentése szerint: az ő vére immunis a kigyóméreg ellen. Egy ízben azonban mégis majd hogy bajba nem jutott. — Cserépfazékban néhány viperát vitt magával egy omnibuszkocsiban. Kiejtette a kezéből a cserépet, amely összetört és a viperák egy perc alatt eltűntek a pad alatt. Az omnibusz utasai persze halálra rémülten ugráltak ki a kocsiból, míg *Jean* benmaradt és szépen összeszedte a szőkevény viperákat. Ezért a kalandért majd hogy törvény elé nem állították.

— **Photoplasztikon.** A nagyvilág minden művésze, minden nagyszerűsége egy csomóban összehalmozva látható *Photoplasztikon* helyiségében. A párisi világkiállítás remek és nagyszerű alkotásai, a melyek minden képzeletet fölülmulnak. A nagyszerű paloták valóságos tündér várakként sorakoznak egymás mellett. A megszólalásig hü életképei a kiállítás megnyitásának. Szinte ráösmér az ember a világ nagy alakjaira, kik sorrendben lépkednek egymás után. Miniszterek, államférfiak, a pénzvilág titáni nagyságai alig tűnnek fel az emberi mesterkez bámulatos alkotásai mellett. A népviseletek természet hű utánzata. Arabok, chinaiak, indusok, japánok, úgy a hogy élnek, sátraikban, szokásaikban

bemutatva. A kiknek sorsuk meg nem engedte, hogy a kiállítást megtekintsek, azoknak valóban a legkedvezőbb alkalom nyílik megbámulni a párisi világkiállítást. Az ember nem tudja, hogy Photoplasztikumban van hanem a bámulni valók folytonosságában szinte más levegőt érez s szinte jól esik az a tudata, hogy csak egy üveg ajtót kell nyitnia, — hogy távozhassék Frankhon fővárosából.

— **T. Üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész Nándor* könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x— Fertőző betegségek ellen**, melyek leginkább az egészségtelen ivóvíz által terjesztetnek, biztos óvszer a tiszta, egészséges ásványvíz. Felhívjuk tehát szives olvasóink figyelmét a „Krisztály” Szt.-Lukács fürdői hegyiforrás hirdetésére.

— **x— Uj iparág.** Ertesülésünk szerint, Dr. *Wagner és társai* egyesült gyárak budapesti gyáros cég (IX. Tinódi-utca 3.) kik gyártelepükön szikvizgépeket, sifonokat, bor- és sörkimérő készülékeket gyártanak, ugyanottan fémkupakgyárat is rendeztek be. A gyár f. évi július óta üzemben van és borkereskedőknek, palaczkőr-experteuróknak, líkőrgyárosoknak, ásványvízforrástulajdonosoknak stb. nagyban szállítja a palaczkokra való kupakokat. Örvendetes tudomásunkra szolgál, hogy most már ezen cikkre is van megbízható hazai gyárunk, mely a külföldi import mellőzését lehetővé teszi.

Színházi epizódok.

— A „Magyar Szinpad”-ból. —

(Tessék ideképzeln.)

Tóth Béla a Magyar Anekdotakincs legújabb kötetében ezt a legújabb históriát mondja el a hírneves *Coelestin*-ről, a ki a kolozsvári színháznak volt egy félszázaddal ezelőtt leghíresebb tagja és rendezője.

A híres *Coelestin* oly helységben játszott a székelőföldön, hol mindenféle szinpad készület teljesen hiányzott. Valami rongyos ponyva volt a kárpit, melyet ha elhárítottak, a gyalulatlan deszkánál egyebet látni nem lehetett.

Coelestin ur, mint rendező, kilép s mondja:

— Mielőtt a darabhoz kezdenék, elmondom, hol vagyunk. Erre balra van a dicsőszentmártoni régi vár, tessék ezt ideképzeln.

— Képzelnék.

— Erre jobbra hőmpölyögnek a Küküllő habjai.

— Értjük tekintetes főkomédiás uram.

A székelő falvakban két fajtát ismerték e népek: komédiás az volt, ki majmuczát (majmot) tánczoltatott; főkomédiás pedig, a ki a szinpadon darabokban lépett fel.

— No most már kezdhetjük a játékot. De mégis instálom alásan, tessék félretenni játék alatt a pipákat, mert az egy efféle théatromban nem módi.

(A színházi mamák.)

A színházak némely szépeinél tudvalevőleg igen széles körben ki van fejlődve az anyaság intézménye.

Minden kisaszony mamával jár színházba, némelyik kettő-hárommal is, mert néha egy mama gondos figyelme nem is elegendő arra, hogy ártatlan ifju lánykakat megóvjon a világ szemétől. Kimondhatatlan sok a haszna a színházi mamának s azért mégis megcsik, hogy néha olyan udvariatlanul bánnak el velük, mint a mult héten egy párisi boulevard-színház igazgatója.

Ennek a párisi színháznak az öltöző szobáit es-ténként annyi asszony lepte el, hogy mozdulni sem lehetett tőlük. Kiutasítani nem lehet őket, mert hisz „mama” volt valamennyi, az igazgató tehát a következő hirdetést ragasztotta a falra:

A színház kötelekehez tartozó nőknek megtiltom, hogy egyszerre egynél több mamát hozzanak magukkal.

(Pauli Richard.)

A nemrég elhunyt *Pauli Richard* nemcsak mint színész, hanem mint magánember is csupa figyelem, szolgálatkészség és előzékenység volt.

Történt egyszer, az ötvenes évek végén, hogy *Pauli* egy kitűnően szervezett magyar daltársulattal az akkori Oláhország fővárosában, Bukuresnyiban, vendégszerepelt. Nagy és indokolt reményekkel indult *Havi* színházigazgató a „hódító művész-utra” az oláhok közé. A társulat „starja” *Hollóssy Kornélia*, védnöke pedig a jőnevű szépirodalmi író, *Horváth Miklós* volt, a ki akkor rég nagyobb vagyonnal bírt.

Kezdetben pompásan sikerült a Bukarestbe tett hódító művészkirándulás, még pedig nemcsak erkölcsi és művészi szempontból, hanem anyagilag is. Ámde a magyar „staggione” tartamának közepén a szintársulat főpénztárosa több ezer forintra rugó pénzösszeggel megszökött, ekkor azután egyszerre, váratlanul beütött a szintársulat tagjai közé a nélkülözés, sőt a nyomor is.

A pesti Nemzeti színház intendatúrája ép oly süket volt, mint a kolozsvári színházvezetőség a megszorult magyar művészek hangos panaszaíránt; ekkor léptek javukra közbe: *Kornélia* (ez volt az ünnepeit *Hollóssy*nak bizalmas körben használt neve) és *Paul Richard*, a szintársulat első tenoristája. Váltakat irtak alá és az azokból befolyt pénzt anyagi zavarba sodort művésztársaik rendelkezésére bocsították.

Eme hazafias és áldozatkész kartársi eljárás, mert bizony ama pénz reájuk nézve elveszett, a most meghalt jeles dalénekes époly diszére válik, mint művészi és tanári szereplése csaknem félszáz éven keresztül.

KOZGAZDASAG ES KÖZLEKEDES.

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 12.

Délitőzsde. A buzakinálat kielégítő, a vételkedv mérsékelt. Nyugodt irányzat mellett 15.000 métermásza került forgalomba, változatlan árákon. Egyéb gabonane-műek nyugodtak. Malmok tartózkodók. Időjárás ködös.

Zárul 12 órakor:

Buza 1901. áprilisa	7.54—7.55
Buza októberre	7.64—7.65
Rozs 1901. áprilisa	7.35—7.36
Zab 1901. áprilisa	5.95—5.96
Tengeri 1901. májusra	4.97—4.98
Repcze augusztusra	12.75—12.85

Zárul 5 órakor:

Buza 1901. áprilisa	7.55—7.56
Buza októberre	7.66—7.67
Rozs 1901. áprilisa	7.37—7.38
Zab 1901. áprilisa	5.96—5.97
Tengeri 1901. májusra	4.97—4.98
Repcze augusztusra	12.75—12.85

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	661.75
Magyar hitelrészvény	669.70
Leszámitolóbank részvény	419.—
Rima-Murányi vasmű részvény	457.50
Osztrák-magyar államvasúti részvény	668.—
Közuti vasút	576.50
Városi villamos vasút részvény	292.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Január 12. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban 90 — 92 fillérig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 95 — 96 fillérig. Fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 92 — 94 fillérig. Fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 90 — 92 fillérig.

Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Közép páronként 240—280 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig.

Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Közép páronként 250—320 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig. Romániai eredeti (Stachi) Nehéz páronként 240 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli sulyban 88 — 90 fillérig. Közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 86 — 88 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 80 — 84 fillérig.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokásszerű levonások mellett, egy kilogramm sulyra fillérekben értendők. Szokásszerűleg a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az életre páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4% vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) sulya vétetik irányadóknak.

Sertéslétszám. Január 0-én volt készlet 31186 darab, január 10-én főlhajtott 460 darab, január 10-én elszállított 517 darab, január 11-én maradt készletben 31123 darab. Üzlet: Változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti árú- és értéktőzsdén.

Budapest, 1901. január 12.

Magyar aranyjárdék 40/0	117.—
Magyar koronajárdék 40/0	92.25
Magyar arany 4 1/2 0/0	120.—
Magyar ezüst 4 1/2 0/0	100.—

Buzaárak Amerikában.

— Január 12. —

New-York:		cent.
Buza (per loco)	81 3/4	
januárra	—	
februárra	—	
márcziusra	82	
májusra	—	
Tengeri januárra	46 1/8	
márcziusra	45 1/4	
májusra	44	
Chicago:		
Buza januárra	74 3/8	
márcziusra	—	
Tengeri januárra	36 5/8	

Irányzat buzára New-Yorkban állandó.

— **Birtokcsere.** Brán Zsófia, Kurticsán György-né eladja az aradi 6139. sz. tjkvben felvett Sarló dűlőben fekvő szántót *Arszenov Sebőknek* 1200 koronaért. — *Sigmond Magdolna* szül. *Roszipál* elad az aradi 849. sz. tjkvben felvett ingatlanból 208 []-öl területet a *Flórián-utca* 7. a. sz. házzal együtt *Szerb Geraszim* és neje *Chirilescu Mária*nak 5600 koronaért. — *Dorka Anna*, *Szabó Istvánné* eladja az aradi 4907, 5272, 1067 és 6109. számú tjkvben felvett ingatlanokat *Niedermayer Gyula* és neje *Troky Mária*nak 88000 koronaért. — *Idősb. Gaál Ferencz* és neje *Rácz Rozália* cserébe adják az aradi 322. sz. tjkvben felvett ingatlanból az őket illető részeket özv. ifj. *Gaál Ferencz*né *Mátóffy Bertán*nak az aradi 322. 1568. 5765. sz. tjkvben felvett ingatlanokból öt illető részekért. — *Bukovetz Pálné* *Fischi Ilona*, *Gásza Béláné*, *Fischi Alexia*, *Visi Ferencz*, *Fischi Anna*, *Goron Jánosné*, *Fischi Géza* és *Fischi Julia Márton Lajosné* eladják az aradi 4492. sz. tjkvben felvett *Kossuth-utca* 4. sz. beltelkes házat *Szabados Imre* és neje *Taugner Julián*nak 12000 koronaért.

— **Fizetéseptelenségek.** A bécsi Creditoren Verein a következő fizetéseptelenségeket jelenti: *Theisser Mór*, *Nagy-Szombat*. — *Fuchs I.*, *Balassa-Gyarmat*. — *Wiriol József*, *Csotnok*. — *Schneider József*, *Aussig*. — *Birenzer Tivadar*, *Bécs*, *Grósz Izsák*, *Bártfa*.

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1900. évi október hó 1-től.)

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm.v. Szolnokról este 8.48
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinig délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Radnág este 6.35	Személyvonat este 8.57
Gyorsvonat este —	Gyorsvonat délelőtt 8.23
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. e. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 6.45	Személyvonat reggel 8.53
Személyvonat d. u. 4.25	Vegyesvonat este 6.50
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borosbeséről szv. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borosbeség szv. du. 5.20	Személyvonat este 7.—

NAPIREND.

Január 13. Vasárnap. Róm. kath. naptár: 40 vértanú. — Protestáns naptár: 40 vértanú. — Görög-keleti naptár (december 31.): Melánia. — A nap két 7 óra 30 perczkor, nyugszik 4 óra 16 perczkor. — A hold két 0 óra 35 perczkor, nyugszik 10 óra 53 perczkor.

Január 14. Hétfő. Róm. kath. naptár: Hilár, Bódog. — Protestáns naptár: Hilár, Bódog. — Görög-keleti naptár (január 1.): Uj esztendő. — A nap két 7 óra 29 perczkor, nyugszik 4 óra 18 perczkor. — A hold két 1 óra 36 perczkor, nyugszik 11 óra 23 perczkor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 772.5 milliméter, délután 2 órakor 772.4 milliméter. — Hőmérséklet reggel 7 órakor C° — 10.7, délután 2 órakor C° — 5.5. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor EK. 3, délután 2 órakor BK. 2. — Felhőzet reggel 7 órakor ködös, borult, délután 2 órakor borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 milliméter.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változás nem várható.

Szabadságharozó emléktárgyak országos múzeuma (színház-épület, 1-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belepti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsönyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapok kivételével, mindennap 11^{1/2}—12^{1/2} óráig. Helyiség: Ereklie-múzeum helyisége melletti ülésterem.

Január 13. Az aradi hentesek kölcsönös kárbiztosító szövetkezetének közgyűlése délután 3 órakor (Ipartestület.)

Január 15. Világos hegyközség közgyűlése délelőtt 11 órakor.

Január 16. A Kölcsény-egyesület népszerű előadása délután 5 órakor (Kereskedelmi iskola.)

Január 26. A nagy-butyini takaré- és előlegezési-egylet mint szövetkezet közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Január 27. A németági takaré- és segélyegylet mint szövetkezet közgyűlése délután 1 órakor. — A sorsosini takarékpénztár közgyűlése délután 3 órakor.

Január 30. Körorvosválasztás Petrisen.

Február 3. Burmester Willy hegedűművész hangversenye délután 5 órakor (Fehér Kereszt.)

Február 11. Körállatorvosválasztás Szemlakon.

IDEGENEK ARADON.

— Január 12. —

Vass Szálloda. Königstein Dávid utazó Budapest. — Montag Ignácz utazó Bécs. — Deutsch Henrik utazó Budapest. — Br. Vazmer Antal birtokos Simánd. — Grosz Mór utazó Budapest. — Herman Gyula jegyző tauf hallgató Budapest. — Posztoczi Jenő utazó Budapest. — Tausig Zoltán utazó Budapest. — Balta Dezső birtokos Battonya. — Klein Samu utazó Budapest. — Volf Sándor kereskedő Grezden. — Ditmar Ferencz utazó Budapest. — Hegedüs Lajos állami tanító Belényes-Sonkoj. Schröt Teréz állami tanító Kőrösbánya. — Schröt Kriszta állami tanító Kőrösbánya. — Halász Mór kereskedő Budapest. — Telegdi Sándor utazó Budapest. — Bölte Frigyes birtokos Kőrösbánya. — Seidner Samu birtokos Bersova.

Városi színház.

Vasárnap, 1901. évi január hó 13-án:

Bérletszűnet. Bérletszűnet.

Délután 3^{1/2} órakor, fél árákkal:

A báránykák.

Operette 3 felvonásban. Írta: Lierat Armand. Fordította: Makai Emil. Zenejét szerző: Varney.

SZEMÉLYEK:

Badurel . . . Fenyéri Mór.	Emeraldine . Tolnainé.
Christián . . . Rubos A.	Alice . . . Rédei Szidi.
Piferlin . . . Brezkövy K.	Grobichon . . Felhő Rózsi.
Joseph . . . Szadai F.	Germaine . . Parlagi K.

Közdete 3 és fél órakor.

Bérlet 102. sz. Páros.

Este 7 órakor, rendes árákkal:

A koldusnő.

Dráma 5 felvonásban. Írták: Anicet, Bourgeois és Masson. Fordította: Csepregi Lajos.

SZEMÉLYEK:

Bergen Pál . Palágyi L.	Miska Szadai F.
Margit, neje . Agyal Ilka.	Edward, tanító Mezei Péter.
Mari, leányuk Kley M.	Eliza, nővére Erdélyi E.
Teréz Kalocsa R.	Robin Czákó V.
Rendorf Gyula László Gy.	Alandor . . . Hegyessy Gy.
Stolberg . . . Menszáros M.	Soliman . . . Fenyéri Mór.
Brigitta . . . Tarchányi O.	Dudi Tolnainé.

Közdete 7 órakor.

S z e s z ü z l e t.

— Január 12. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona, finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona, hordó nélkül per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslák 12 korona 50 fillér mmázsánként.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon tisztelt ismerőseim, barátaim és üzletfeleim, kik borüzletem száz éves fennállásának megünneplése alkalmából szívesek voltak szívélyes üdvözléssel kitüntetni és személyem iránti jóindulatukat nyilvánítani, — fogadják ez uton legmélyebb hálás köszönetemet.

Arad, 1901. január hó.

Mély tisztelettel

DOMÁNY JÓZSEF

cs. és kir. és ő felsége a szász és szerb király, úgy mint ő felsége Károly bajor hercegnek udvari szállítója, szőlőbirtokos és bornagykereskedő.

Befagyott vízvezetési csövek

felmelegítésére és

closeettek fűtésére

ajánlunk ezélszerű és olcsó

faszén-kályhákat.

Ugyszinte darabos

bükkfa-szenet.

Kneffel Károly és Fia

vaskereskedése Aradon.

Telefon 139. sz. Telefon 139. sz.

Az aradi mészáros és hentes szakcsoport tek. Elnökségének

ARADON.

T. Elnökség!

Alólírott van szerencsém a t. Elnökséget felkeresni és felkérni az iránt, miszerint ha jól emlékszem, alakulásunkkor mi egyhangulag, a szakcsoport összes tagjai elfogadtuk és megszavaztuk a szakcsoportnak egy olyan indítványát, a melyben ki lett mondva, hogy a szakcsoport minden tagja, minden évben kétszer husnemüekkel fog adakozni a népkonyha és az árvaház javára. Ezen ígéret nagyon szép volt, be is tartottuk vagy kétszer, de utóbb ezen ígéret egészen elmaradt, mintha nem is lett volna.

Én részemről most már legelőbb elérkezettnek látom az időt. Elnök ur, legyen szives, amennyiben ezen teendőknél a végrehajtása csakis önt terheli, ennél fogva kérem azt minél előbb végrehajtani, annál is inkább, mert tekintjük a nagy hideget. A ki éhezik az kétszeresen fázik, tehát legalább azt adjuk meg, a mit ígértünk, akkor azt hiszem a hidegen is enyhíteni fogunk.

Becsés intézkedését elvárva

tisztelettel

Mericskay Sándor.

Világhírű

oroszkaraván tea-fajok.

POPOFF K. & C. testvérek,
MOSZKVA.

Több európai udvar szállítója.

Törvényileg védve.

Védjeggyel.

Legfinomabb fajok,

eredeti csomagokban

ARAD és KÖRNYÉKÉN

csakis

VOJTEK és WEISZ

gyógyárú nagykereskedőknél kapható

ARADON.

A legjobb és legérszégesebb
ü d i t ő - i t a l,
mely mint astartali ital különösen kedvelt és borral, cognakkal vagy bővénnyel keverve kiváló ital vegyületet ad: a

MATTONI-FELD
GISSHÜBLER
SÁVANYU-KUTY

oltja a szomjat, hűsít és felfrissít egyaránt. A legjobb szer a nyári hőség tikkaasztó hatása ellen.

Értesítés.

Tisztelettel ajánlom a nagyérdemű közönség és t. vendégeim szives figyelmébe

MÜTERMENBEN

a legnagyobb gonddal és izléssel készülő

különféle fényképeimet

mint legkedvesebb alkalmi ajándékot, u. m. platin, brom, brom-platin, albumin, matt- és fényes celloidin stb. papírokon kis képtől egész életnagyságig. Olaj, aquarell- és pastell-festményeimet.

Utólérhetlen művészies nagyításokat és a kedvességéről elősmert gyermek pillanatfölvételeimet stb.

Üzletáthelyezés miatt mélyen leszállított árak:

1 életnagyságú nagyított mellkép **30** korona,
6 darab mignon-fénykép **4** korona,
6 darab vizit-fénykép **6** korona,

minden más nagyságnál az eddiginél sokkal előnyösebb árak.

Szives megrendeléseket mielőbb kérek.

Tisztelettel:

KLAPOK ALAJOS,
fényképész. Templom-utca, Minorita-palota. Bejárata a m. kir. posta mellett

REGENY-CSARNOK.

A szürke asszony.

— Regény. —

Írta: Sudermann Hermann.

Fordította: Hellerné-Oláh Margit. [22]

(Folytatás.)

Miután Elzabeth könyei egy kissé megcsillapultak, melléje ült, gyöngéden kérdeve: — Nem akard-e szivedet kitárni előttem, Elzabeth?

— Oh igen, igen, — mondá Elzabeth, — hiszen már három éve, hogy e pillanatra várok. Oly sokáig viseltem némán bánatomat, hogy majdnem leroskadok a teher sulya alatt s nem találtam senkit, kinek elpanaszolhattam volna. Ott Olaszországban, a szép Capriban, hol minden örül és nevet, ott sokszor leosontam éjjel a tenger partjára, felkiáltva kinomban, zokogva, sirva, sóhajtozva s reggel visszatérve, mosolyogtam még vidámabban, mint a többiek, mert anyám, — oh, anyám! anyám! — kiáltá újra zokogva.

— Nyugodj meg Elzabeth, most itt vagyok én, a kinek kipanaszolhatod magadat, — mondá Pali halkan.

— Igen, itt vagy, — te, ki velem érzesz, ki megértesz! — zokogá Elzabeth, fejét Pali vállára hajtva. — Lásd, tudtam én ezt mindig — de mi hasznát vehettem!? — Távol voltál tőlem, sokszor gondoltam, hogy irok neked, de aztán attól tartottam, hogy te elidegenedtél tőlem, s e tettemet balul fognád fel. S mióta ismét itthon vagyok, nincs más gondolatom, mint az: Palinak kell elmondanod, ő az egyetlen, a ki érti mi a bánat — ő meg fog érteni.

— Mond Elzabeth, mi az? — kérdé Pali.

— Meg kell halnia! — sikoltá Elzabeth kétségbeesetten.

— Anyádnak?

— Igen, — igen!

— Ki mondta ezt neked?

— A bécsi tanár, ki őt megvizsgálta. Szegény drága anyám előtt mosolygott, mondván: Ha kiméli magát, élélhet még száz esztendeig. De aztán titokban magához hívott s megkérdezett: Elég erős-e kedvesem, meg tudja-e hallgatni az igazságot? — Kérem — mondtam én. — Nos, önnök megmondom. — szolt — mert ön itt az egyetlen, ki gondját viseli. S aztán megmondta, hogy minden nap bekövetthetik halála, hanem — s erre sok mindenféle utasítást adott, melyekre szigorúan kell ügyelnem — ételt, italt és éghajlatot illetőleg és hogy óvjam a lelki izgalomtól s még több egyebet. Lásd, azóta folyton remegek érte reggeltől estig és gondolom, ápolom s örködöm felette s nem tudok megnyugodni. Néha-néha vérem fellázad s biztat: fiatal vagy, te is élni akarsz s ilyenkor próbálok vig lenni és dalolni, de bánatom torkomba fojtja a hangot s tovább gyöttrődöm. Persze, anyám előtt vig arcot kell mutatnom s atyám előtt nemkülönbén.

— De hát mért nem valloitad meg atyádnak? — kérdé Pali.

— Megmérgezzem még az ő életét is? — felelé Elzabeth. — Nem, inkább magam viseltem, mintsem hogy őt is keserítsem. Ő vig természetű ember s egész szívvel-lélekkel csüng anyámon, másokkal szemben indulatos és hamar fellobbant, csak neki nem mondott még egy zokszót se! hagyom őt reménykedni a meddig lehet — én nem mondom meg neki.

Fejét kezére támasztva, nézett maga elé.

Palinak az anyja meséje jutott eszébe:

— A szürke asszony, — a gond! — suttogá

— Mit mondasz? — kérdé Elzabeth, nagy, epedő szemekkel nézve reá.

— Semmit. — válaszolá Pali szomorú mosollyal — szeretnék rajtad segíteni!

— Ki tudná ezt?

— Én talán mégis tudok — mondá Pali. Nálad csak az hiányzott, hogy kipanaszoljad magadat. Mert neked nincs olyan rossz dolgod, mint hiszed. Persze a „szürke asszony“ hozzád is ellátogatott.

— Mi az a szürke asszony? — kérdé Elzabeth.

S Pali elmondta neki annak a mesének az elejét, a mennyire emlékezett reá.

— S hogy válthatja meg az ember magát ennek következményeitől? — kérdé Elzabeth.

— Azt nem tudom, — felelé Pali — anyám sohasem mesélte el végig. Nem is hiszem, hogy van szabadulás tőle. Ugyan embereknek, mint mi, önként kell lemondani a boldogságról s ha még oly közel van is hozzájuk az üdv, nem látják meg, mert elfedi a boru fellege, mely mindig közéjük száll. Az egyetlen, a mit tehetünk: a mások boldogsága felett örködni s gondoskodni, hogy azoktól minden bánatot elhárítsunk.

— De én is szeretnék egy kissé boldog lenni. — mondá Elzabeth őszintén.

— Szeretnék oly boldog lenni, mint te vagy! — szolt Pali halkan.

— Csak legalább ne kellene mindig félnem, — panaszkodott Elzabeth.

— A félelemmel meg kell barátkoznod. — Én mióta élek, ismerem ez érzést s ha nem tudtam, miért félek, hamar kerestem okot reá. Nem is oly rossz az, mert félelem nélkül az ember nem tudná miért él. De gondold meg csak, mily boldog és elégedett lehetsz te. Csakis mosolygó arcokat látsz magad körül; anyád boldognak érzi magát fájdalmi és szenvedési daczára, mert így van — nemde?

— Hál' Istennek, igazán így van, nem is sejtí, mily beteg.

— No lásd. S atyád szintugy nem sejtí, semmi gond nem bántja őket, szeretik egymást, szeretnek téged, egy rossz szó sem esik köztetek. S ha kedves anyád egyszer behunyja szemét, talán mosolyogva fogja tenni s azt mondhatja: „mégis csak boldog voltam egész életemben.“ — mond csak kívánhatsz többet?

— De nem szabad meghalnia! — kiáltá Elzabeth.

— Miért nem? — kérdé Pali — Oly borzasztó valami a halál?

— Nekí nem — de nekem!

— Ilyenkor a saját személyünk nem jöhet számításba — felelte Pali ajkát keményen összeszorítva — igyekeznünk kell elkészülve lennünk. A halál csak akkor borzasztó, ha az ember egész életén át várt a boldogságra s ez nem tért be hozzá. Akkor ugy érezheti magát, mintha egy gazdagon terített asztaltól éhesen kelne fel s éppen ettől az érzéstől kívánnék mindenkit, a kit szeretek, megóvni. Lásd, nekem is van anyám, ő is szeretett volna boldog lenni s még most is szeretne; én vagyok az egyetlen, ki levehetné válláról a gondot — s én nem bírom. Mit gondolsz, mit érzek én? Látom, hogy a bánat és a nyomorúság mint öregíti, mint szaporodik a ránczán és homlokán, — szája beesik, álla megnyult. hangja már régóta gyengül, napról-napra csendesebb lesz — és ily csendesen fog egyszer meghalni is — és én mellette állva, elmondhatom: te vagy az oka, nem szerezhetél neki egyetlen egy boldog napot sem!

— Szegény Pali, — suttogá Elzabeth — nem segítheték én rajtad?

— Rajtam senki sem segíthet, míg atyám — ijedten megakadt, saját gondolatától elborzadva.

Mindkettő eihallgatott. Soká ültek így mozdulatlanul, gonddal terhelt husz éves fejüket kezükre hajtva. A hold ezüst sugarakkal fonta körül hajukat s lenge, illatos szél fuvalt arcukba.

Hirtelen beborult felettük.

Mindkettő megrezzent, mintha ama bus alak sötét szárnya legyintette volna meg őket, kit „szürke asszony“-nak neveztek.

— Haza megyek! — mondá Elzabeth felkelve.

— Isten áldjon meg! — szolt ünnepiesen Pali.

Elzabeth megragadta két kezét: — Köszönöm, köszönöm, — suttogta — igazán jót tetél velem.

— Ha ismét szükséged lesz rám —

— Hozzád jövök füttyölni! — mondá Elzabeth mosolyogva.

S elváltak.

Pali mintegy álomba merülten ment keresztül a sötét erdőn.

A fenyők halkan zúgtak... a szürke mohán a holdsugarak játszadoztak.

— Mégis különös — gondolá — hogy mindenki nekem panasolja el az ő bánatát s ebből azt következtette, hogy ő valamennyi közt a legboldogabb.

— Vagy talán a legboldogtalanabb — vélte elgondolkozva, de aztán titokteljesen felnevetett s a levegőbe dobta sapkáját.

A sik puszta kiérve, két árnyéket látott maga előtt elsuhanni az éj homályában.

Mindjárt utána hallotta, mint recsegték a fenyőbokrok mögötte.

— Gyorsan visszafordult, egy másik pár árnyékát látta egy bokor mögött a földre lapulva.

— Ugy látszik, hogy ma az egész pusztá él — mormogta mosolyogva. — Persze, Szent István éjszakája van!

Nemsokára utána hazaérkeztek az ikrek is, zilált hajjal, kipirult arczal. Azt mondták, hogy a lelkész késő éjjel kártyát vetett nekik s a kártyák azt jósolták, hogy nemsokára férjhez mennek.

S nevetve surrantak be hálószobácskájukba

(Folytatása következik.)

Kerpel Izsó

kölcsönkönyvtárába

Aradon, Ártél Péter-utczs 1. szám (az Udvarban,)

a következő

ujdonságok és pótlások érkeztek:

Lampérth: A kuruczok világa. Bársony: Ingovány. Mocsáryné: India és Ceylon. Sonnenfeld: Lenau élete. Kubinyi: Arva vár. Jókuthi: Apa és fiu. Vacano: Titokszerű történet. Litkai: Perlaki család. Byr: Lejtős uton. Savage! A harlemi boszorkány. Nodier: A kastély titka. Prévost: A szerelmes báró. Kock P.: Nyakendőben. Joung: Az elveszett okmányok. Zichy gr.: Az álom regénye. Besant: Forster Dóra. Szivós: Az eltűnt. Bartalus: A művészet pongyolában. Deák F.: Fogságom története, Wesselényi Anna, Özv. Csáky I.-né. Fillier: A kormányozható léghajó. Pór: Hellén államrégiségek. Homonnai: Elbeszélések. Vadnay: Tisza mellékéről. Andor: Tünedező világ. Mikszáth: Különös házasság. Kóbor: Budapest. Zbóray: Aranyrozsda. Albane: Hermann és Dorottya levelei. Trewmann: Tanya az erdőben, 86.000 dollár. Budayné: A fehér grófnő. Farkas: A végzetes bünyjel. Noth: A gyémánt gomb. Kmetty: A cigánynő. Csepete: Pokrócz-Adám-adomák. A toronyőr leánya. Madarassy: Az élet bohóságai. Birschpfeiffer: A hohérlegény és Margit. Farkas: A hazaszeretet vértanú. Gyilkosság gyorsvonaton. Guthy dr.: Jómadarak. Zbóray: A realisták törvény ellen. Szabó: Tévesztett utakon. II. Katalin uralkodása. Madarassy: Tul az Océánon. Horn: Nihilisták, Vén diák. Sacher-Masoch: A lélek szabadító. Szabó: Egy ifju gróf története. Szabó E.: Elkésett ember, Pokolkői Vendel. Bródy: Emberfejek. Zilahi Kiss B.: Katona J. élete. Rákossy: Aesopus. Brieux: A bölcső. Spolló: Vénus titkai. Waldraf: A vándorló lélek. Pitawal: A fekete delnő. Az új világ rémei. Véres gyémántok. Lauka: Mikor a leikek szövetkeznek. Zsedényi: A mi vármegyénk. Sinkievitz: Quo vadis?

Ifjusági iratok: Tutsek: Szélvész k. a. Földes: A burok magyar vitéze. Rákosi: Hős fiuk. Gauss: A burok földjén. Tábori: Delibábok. Macé: Egy falat kenyér. Treller: A rétségek fia. Berthet: A gyermekrabló. Tóth: A rómaiak története. Gaál: Kompánisták.

Német irodalom: Dostojewsky, Fromberg, Baudissin, Stratz, Wolzogen, Schubín, Wildenbruch, Reuss, Rosegger, Kipling, Eschtruth, Megede, Auerbach, Spätgen, Richter, Bernhard, Féval, Heimburg, Sturmer, Prévost, Longius, Conscience, Musset, Zola, Sedlitz, stb. stb. legújabb művei.

Havi kölcsöndij 1 korona 20 fillér, vagy kötetenként 8 fillér. A könyvek újak és tiszták. Jegyzék ingyen.

Kiváló tisztelettel:

KERPEL IZSÓ

könyvkerekedése és kölcsönkönyvtára.

Nyilvános köszönet egy kiváló szépitőszernek.

Nyilatkozat. Igen tisztelt gyógyszerész ur! Az ön által fel-talált **Ibolya-crème** kitünő hatása indított arra, hogy ez uton leghálásabb köszönetemet nyilvánítom. A jó készítményért fo-gadjon örökös köszönetemet, mert egy pár nap alatt eltávolította az arczomraon lévő összes szepilimet és májfoltokat, egyuttal biz-tositom, hogy széles ismerős körömben ajánlani fogom.

Bécs, 1899. decz. 5. Kitünő tisztelettel **Marsetzky Adél.**

Szeplő, májfoltt, bíbros bőrvörösséget és mindennemű arozltatatlanságot bámulatos rövid idő alatt elmulaszt az egész világon elterjedt teljesen ártalmatlan szer a **Hajós-féle**

IBOLYA-CRÉME

ára: 1 tégely 50 kr. Ibolya-crème szappan 35 kr. Ibolya puder fe-hér, róza és crém színben 60 kr.

HAJÓS-IBOLYA-TEJ
féle

(Eau de Violette de Hajós.) Ezen hygienicus mosdó-víz az arcz, nyak, karok és kezeknek megkapó szépséget, fehérliliom és róza színben tündöklő varázssos színt kölcsönöz. Egy üveg 50 kr.

Óvakodjunk értéktelen hamisításoktól.

Ibolya-crémem csinos gömbölyű kék dohoz-ban van és törvényes védjeggyel van ellátva. Kapható a készítő és feltalálónál

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára és gyógyszerészeti laboratoriumában

Arad, Andrassy-tér 22.

— a megyeházzal szemben. —

Kwizda Ferencz János 1411

es. és kir. osztrák-magyar, román kir. és bolgár fejedelmi udv. szállító.

kerületi gyógyszerész Korneuburg, Bécs mellett.

8 arany-, 19 ezüst-érem, 30 dísz- és elismerő-
okmány

Közel 40 év óta **udvari istállóknak**, vala-mint nagyobb **katonai és polgári istál-lókban** használatban van **erősítősi na-gyobb erőmegfelesztések előtt és után**, továbbá **ízcsapódások, rándu-lások és inak merevségénél** stb. kepe-síti a lovakat **kiváló teljesítvényekre** az **idomításnál**. Valódi csak tonu védjeggyel kapható az Osztrák-Magyar-monarchia minden gyógyszerüzében és droguerijában. Főraktár:

Cs. és kir. mosóvíz lovaknak. I üveg ára 2 kor. 80 fill. a „Kerületi gyógyszerertárban“ **Korneuburg Bécs mellett.**

Nélkülözhetetlen és felülmulhatatlan, hatásában csalhatatlan.

Világczikk. Kivitel minden országba.

CHIEF-OFFICE 48, BRIXTON-ROAD, LONDON S. W.

Legmegbízhatóbb, legjobb, világhírű és legkeresettebb házi szer.

Thierry A. gyógyszerész balzsama

felülmulhatatlan szer minden **mell-, tüdő-, máj-, gyomor-** és min-dennemű belső betegség ellen. Kúlsóleg a leghatasosabb

Csoda gyógyszer.

Csak akkor valódi, ha az összes művelt államoknál bejegyzett zöld „**apácza Védjeggyel**“ és a tégelyzárba bevésett jelzessel: „**Allein echt**“ van ellátva. Ezenkint bizonyíthatóan 6 millió üveg készült. Postán ber-mentve 12 kis vagy 6 nagy üveg **4 korona**. Proba üveg prospektussal és az összes államokban lévő raktárak jegyzékével 1 korona 20 fillér. — **Csak előzetes fizetés után küldetik.**

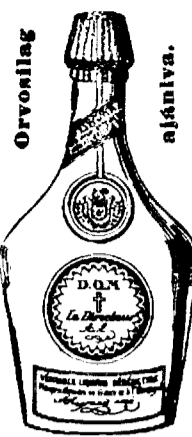
Thierry A. centifoliakenőcse

(**csodakenőcsnek** nevezik) utólrhetetlen szívé erőt és gyógyhatásu. Operációkat a legtöbb eset-ben feleslegessé teszi. E kenőccsel egy 14 éves, gyógyíthatatlannak tartott eonszszu, újában pedig egy 23 éves rákszerű bajt gyógyítottak meg. Antiszeptikus és gyorsan enyhítő s teljesen gyógyító hatásu mindenféle sebnél és gyúladásnál. Gyorsan pusztít és osztal. megszáradt biztosan a megoly melyen behatolt idegen elemektől. Egy tégely bérmentve **1 kor. 80 fillér**, csak az ország előzetes beklndése mellett. Nagyobb rendeléseknél olcsóbb. Ezenkint bizonyíthatóan 100,000 tégely készült. Mindkét szerrel nagy tömeg nyilatkozat áll rendelkezésre megtekinthető egyt a világ minden részé-lől. Óvako-junk utánzatoktól és ügyeljünk a mindentölegybe égetett ózgre: **Apotheko zum Schutz-Engel des A. Thierry.** Hal raktár nincs, ne engedjék magukat hamisítványok, vagy áltítoág ha-sonértékű készítmények megvételére bírn. hanem **rendeljünk közvetlenül** így ezímezve:

Thierry A. gyógysz. gyára Prograda Rohitsch-Sauerbrun mellett.

(Az osztrák os. k. államhivatalnokok-szövetkezetének szállítója.) 3141

(Contractor of the War-Office and the Admiralty, London.)

BÉNÉDICTINE

Az összes likörök legjobbika.

Mindig ügyelni kell az üveg alján a négyszögletes etiketten lévő 16-igazgató aláírásával legyen ellátva.

A. Legendre

Házalóktól óvakodjunk!

8183

Kérjük a bevásárlást eszközölni ARADON: Fejér Gyula ud-vari szállitónál és **Matsky Károly** cukrászdájában.

HANS HOTTENROTH, General-Agent, Hamburg.

Legjobb szabás!

Aradi czipészek
termelő szövetkezte

Aradon, Templom-utca, Minorita-palota.

Egyedüli a maga nemében, csakis saját készítményü

női- és férfi-czipőket,
gyermek- és leányka-topánkákat,
komót- és más czipőneműeket tart raktáron
vagy készít megrendelés után.

Nem gyári munka, de azért olcsóbb és jobb.

Viéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

Házhoz tetszés szerinti időben választékot küldünk.

LÖDERER, m. kir. honvéd-százados féle rugganyos sarokkészülék,
ugy női, mint férfi czipőn alkalmazható, csakis nálunk kapható,
Különféle színű cremek és lakkok nagy raktára.

Feltűnő olcsó árak! 2174

Kukoricza-morzsolók

kéz- és erőhajtásra, egyszerű és kettős szerkezettel, szelölővel és szelölő nélkül,

Gabona-rosták,
Konkolyozók (trieurök),
kézi kezelésre való
Széna- és szalmasajtók
fekvően vagy kocsira szerelve.

Takaromány-füllesztők,
Szállítható takarékkészülékek,
Üstök takarmány stb. részére

zománcz bevonattal vagy anélkül, szállítókészülékkel vagy anélkül.

Szeceksavágók szab. kenőgyűrűs görgő csapágyakkal igen könnyű járással, körülbelül 40% erőmegetakarítás mellett.

Répa- és burgonyavágók,
Darálók,
„Agricola“ sor-vetőgépek (tolókerék szerkezettel)
mindennemű vetemény számára, váltókerekek nélkül.

Egy-, két-, és több vasú ekék 2761
jótállás mellett elismert legjobb szerkezettel készülnek

MAYFARTH PH. és TÁRSA

— cs. kir. kiz. szabad. gazdasági gépgyárak, vasöntöde és gőzhámor —

— BÉCS, II., Taborstrasse Nr. 71. —

Alapítottatott 1872. Kitüntetést több mint 400 arany, ezüst, 750 munkás. bronz éremmel és első díjakkal.

— Árjegyzékek és számos elismerő levelek ingyen és bérmentve küldetnek. — Képviselek és vi-szontárusítók felvételnek.

Hidrogénvizgyógyászat 15 jegy 8 frt.
1 jegy 0-50 frt.

Villamfényfürdő csusz, (rheuma), elhi-
zottság, köszvény el-
len. — 15 jegy 15 frt., 1 jegy 1-25 frt.

Szénsavas fürdő szivbajok, vérszegény-
ség, ideggyengeség,
meszesvérek. — 15 jegy 18 frt., 1 jegy 1-50 frt.

Moor fürdő rheuma, nőbajok. — 15 jegy 18
forint, 1 jegy 1-50 forint.

Svédgyógytorna görbe hátú és gyenge
gyermeknek. — Meg-
egyezés szerint.

Belégzések. Tüdő- és gégebajok.

Dr. Hecht

orvosi intézetében, Zrinyi-utca 3. sz.

Bármily színű haját

lehet 10 percz alatt szép feketére festeni a HAJÓS-féle

MELANOGEN-nel;

legjobb ólommentes, teljesen ártalmatlan haj-
festőszer, ára egy adag egy frt.

TYÚKSZEM, SZEMÖLCS,

és mindenféle bőrkeményedés ellen a legbiztosabb hatású szer a Hajós-féle

ANAGALLIN,

— ára egy üveg 35 kr. —

NYILATKOZAT.

Igen tisztelt gyógyszerész Ur! Nem múlthatom el,
hogy ezuton is hálás köszönetemet fejezzem ki Önnek az Ön ál-
tal feltalált „Anagallin“-ért, melynek rövid használata után,
sikerült kellemetlen szemölcsseimről megszabadulni. Különböző
szerekkel már évek óta próbálgattam eredmény nélkül, míg az
most végre az „Anagallin“-nal sikerült. Fogadja érte ismét-
ten köszönetemet. — Arad, 1900. okt. 27-én. Vidor Sándor.

Fenti szerek kaphatók csakis a készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában

Arad, Andrássy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Városi és megyei telefon 290.

DEUTSCH SAMU

szállító, Petőfi-utca.

Ajánlja legjobb minőségű darabos
bükfa szenet, lupényi kőszén és aprított tüzfát
házhoz szállítva.

Pontos súlyért kezeskedem.

Margit-Créme.

A női szépség emelésére,
tökéletesítésére a fenn-
tartására a legkínobb,
teljesen ártalmatlan, vegy-
tisztá és zsírtmentes ké-
szítmény a

Rövid idő alatt szünteti szepet, májfoltot, pattanást, bőrtájkát (mitesser) és min-
den más bőrbajt. Kísérlet a ráncokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is tde
bajos arczszint kölcsönöz.

Hamiltásoktól óvakodjunk. Vannak értéktelen utánzatok és hamilt-
ások, melyek a lehetőségig hasonló alakban, kiállításban és árban kerül-
nek forgalomba, sőt a használati utasítás és hirdetési szöveg is az enyém-
nek másolata. Az ilyen utánzatoktól tessék óvakodni és csak oly készít-
ményeket elfogadni, melyek czimeres védjeggyel vannak lezárva. —
Készítményeim a nméltóság m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4960.
sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. véd-
jeggyel láttattak el. Legkiválóbb orvosi tekintélyek által ajánlatnak. Fe-
lőseget csak az én általam forgalomba hozott készítményekért vállalok.

A Margit Crème, miként az országos m. kir. che-
mial intézet és központi vegykezéleti állomás vizsgálatai
bizonyítják, higgyant, ólomot nem tartalmaz, tehát egy tel-
jesen ártalmatlan vegykezítmény. — Ára 50 kr., nagy l frt,
szappan 35 kr., puder 60 kr., arczviz 50 kr., fogszappan 50 krajczár.

Üres tégelyek vissza nem vétetnek, sem meg nem töltenek.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Hamiltásoktól óvakodjunk, csak törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak
Kapható minden gyógyszertárban és illatszerkereskedésben.

I. osztály.

== Teljes ==

OXYGÉN-

SZIKVIZ-GYÁR-
BERENDEZÉSEK

Szifonok

Minden nagyságban. (Új modellek.)

Folyékony szénsav és oxgyén.

Dr. Wágner és Tsai

egyesült gyárak m. b. t.
BUDAPEST, IX., Tinódy-u. 3. (a Gizella-
malom mögött.) — Flók-telep: BÉCS,
XVIII., Schoppenhauerstr. 45.

206

III. osztály.

Uj hazai iparág.

Első Budapesti Staniol- és Fémkupak-gyár.

II. osztály.

FÉM- ÁRÚ- GYÁR

Legujabb szerkezetű
JÉGSZEKRÉNYEK

Bor- és sörkimérő-
készületek

Pinczefelszerelési-
cikkek

Szénsavfürdő-
berendezések

FÉMLEMEZÉSI
INTÉZFT

KIRAKAT-
BERENDEZÉSEK.

☞ **Telefon szám: 10.** ☜

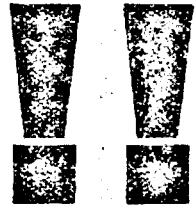
Hoffmann Sándor Árúháza Arad,

Színház-épület, a „Fecské“-hez.

BÁLI

belépők * * * * *
legyezők * * * * *
keztyük * * * * *
harisnyák * * * * *
nyakkendők

n a g y
válasz-
tékban

Mosó bársonyok mtrje 80 kr.

Egészségi fátyolok 27 krajczár drbja.

Fehér áttört batisztok 27 kr. méterje.

☞ **Telefon szám: 10.** ☜

Börkeztyük 95 kr. párja.

Téli keztyük 25 kr. párja.

Városi és vidéki telefon 118. szám.

D:Ü:R:R GUSZTÁV

fűszer, csemege, ásványviz-, bor-, tea- és rumkereskedése

Az arany szarvashoz. ARADON, József-főherceg-ut 2.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására adni, hogy üzletemet a mai kor igényeinek megfelelőleg átalakítva, a téli időnyre a legkittünőbb jó és friss árúkkal dúsan felszereltem s minden tekintetben azon leszek, hogy jó és figyelmes kiszolgálás mellett a legolcsóbb áráimmal m. gelédésüket kiérdemljem, s alant írt cikkeimre b. figyelmüket ezúttal felhívjam:

LEGKITÜNÖBB KÁVÉK:

Cuba, Ceylon, Arany, Jáva és Hodeida Mocca.

OROSZ- ÉS CHINA-TEÁK:

Assam, Karavan, Peccovirág, Imperial és Mandarin.

Jamaika-rumok, valódi angol ananasz, Cuba, Portorloo és Demarara.

PEZSGÓ-BOROK

Törley, Talisman és Casino sec., Hubert Gentry Club, G. H. Mumm Co., Duminy Co. és Henriott-félék.

Prágai és kassai sódarok, szebeni szalámi, friss tormás virslik, debreczeni és kolozsvári oldalas és braunschweigi friss felvágottak.

Likőrök, eredeti Benediktiner Fecamp: valódi Curacao, Triplesec, Zárai, Maracchino és más likőrök, Erdélyi á-szilverium, tiszta törköly.

Ménesi és Magyarádi borok.

Friss osemego és déli gyümölcs. Franezia Muscat, datolya, Smyrna és szultán füge. — Legkittünőbb malaga szőlő, Görzi prunello, Rahat, Sutsuk és török édességek.

Tea-sütemények Schmidt és Cabos-féle Patience dessert és köestlin angol Cacks és Mixed-félék.

Honi és külföldi sajtok: Ementáli, gról, strachinó, Imperial, eidami, Rogentfort, kiebéri és fogarasi készítmények.

Pácolt és konzervált halak. Tengeri halak, pisztráng, angolna, Thon, Lachs és Franezia Philipp Canau-féle szardiniák.

Suchard és flumei csokoládék. 3443

Borsó, gomba, bab, spárga conservék és mindennemű fűszer árak,

Az idényben mindenféle vadak.

ERDÉLYI BATUL ÉS RANET ALMÁK S NEMES GYÜMÖLCSÖK.

Vidékre ládába fagymentes osomagolás ingyen.

Veszek mindenféle vadat bármely nagy mennyiségben.

100-300 forintot

biztosan és tisztességes úton

kereshet minden helységben, bármely állásu egyén, tőke és befektetés nélkül törvényesen engedélyezett sorsjegyek eladásával. — Ajánlatok Österreicher Lajoshoz Budapest, VIII., Német-utca 8. sz. intézendők.

207

Zálogcédulákat!!

arany, ezüst

ékszertárgyakat, gyémánt és brilliántokat, tört aranyat és ezüstöt

a legmagasabb árban megvesz, becserél és

elad

DEUTSCHIZIDOR

óras, ékszerész, Templom-u., Minorita-palota.

Alkalmi ajándékok!!!
nagy választékban. 3311

Szállítható

izzó

harisnyák

(Auerhálók nem szabaldalmi kihágás.)

Azonnal használhatók s minden égre alkalmazhatók.

25 darab 6 frt, 50 drb 11 frt,
100 darab 20 frt

bérmentesen házhoz szállítva, jótállás mellett, utánvétellel, 3181

Glühstrumph-Fabrik „BRILLANT“

Berlin, Linkstrasse 27g.

Képes árjegyzék bérmentve ingyen.

Árverési hirdetés.

Az izraelita hitközség zsinagóga- és iskola alapházában levő

üzlethelyiségek

f. hó 14-én délelőtt 10 órakor szóbeli, vagy írásbeli ajánlat útján **bérbe adatnak.**

Bővebbet a jegyzői hivatalban.

Aradon, 1901. január hó.

3429 Az aradi izr. hitközség előljárása.

Zálogtárgyak

elárverezése.

Van szerencsém a t. ez. közönségnek ezennel tudtul adni, hogy ugy az

ékszerek,

mint az

ingóságok

f. évi január hó 17-én

(csütörtökön)

délelőtt 8 órakor a tekintetes városi kapitányi hivatal egy tisztviselője jelenlétében üzlethelyiségemben Kossuth-utca 12. sz. azon

1900. október hóban lejárt

zálogtárgyak, melyek a mai napig sem meg nem hosszabbítottak, sem ki nem váltattak, a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett el fognak adni.

3436

Weisz Dávid.

20% engedményt kap mindenki,

GUMMI

és **halhólyag**, az egyedüli legbiztosabb legmegbizhatóbb és teljesen ártalmatlan, gyorsan és könnyen alkalmazható **óvszer** férfiak és nők részére. Ára tuczonként **eredeti párisi minőségben** frt 1.—, 2.—, 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, 7.— és frt 8.—. **Bouts amerio.** tuczatja frt 3.— 4.— és frt 5.—

Női óvszerek: **Hasse** tanár-féle frt 2.—. **Mensinga** tanár-féle frt 2.50. **Dr. Earlet-féle** frt 3.— darabonként. Ezen női óvszerek százszor is használhatók.

Hölgyszirocsok, valódi párisi, tuczonként frt 2.—, 3.—, 4.—, 5.— és frt 6.—.

Diana óv havi kötő nőknek, legjobb a világon, drbja frt 2.50

Kimerítő árjegyzék zárt borítékban, ingyen és bérmentve.

Megrendeléseket pontosan és diszkrétan eszközöl utánvét mellett vagy a pénz előleges beküldése után

J. REIF,

Bécs, Braudstättle 3.

1881-ben alapított hírneves higienia specialista cég. 17

ki e hirdetésre hivatkozik!

!HAZAI IPAR!

WEIN KÁROLY ÉS TÁRSAI

szövőgyár, KÉSMÁRK

elismert hírneves

SZEPESSÉGI VÁSZON

és

DAMASZT ÁRUI

minden nagyobb üzletben kaphatók.

2926

Gyáraiból származó minden darab áru

ezen védjegyzel van el látva.

!HAZAI IPAR!

Hirdetmény.

A szódavizgyártásról, elárusításáról és felügyeletéről 1895. év január 7-én 110461/1894. számú belügyminiszteri körrendelettel kibocsátott szabályrendelet 2 szakaszának I. kikezdésében foglalt rendelkezés értelmében a szódavizgyártáshoz használt gépek, készülékek, csövek stb. azon részeit, melyek a szódavizvel érintkezésbe jutnak legalább 4 mm. vastag ónréteggel kell bevonni. Tekintettel arra hogy ezen rendelkezés életbe lépte óta a szódavizgyártás módja lényegesen és pedig oly irányban változott hogy az említett kiváncsalom immár nem bir közegészségi szempontból oly jelentőséggel mint a milyennel a szabályrendelet kibocsátá-akor birt valamint méltányolva a szódavizgyártáshoz szükséges gépek és készülékek előállításával foglalkozó cégeknek a szóban forgó rendelkezés gyakorlati kivihetősége szempontjából felmerült aggályait és figyelembe véve az országos közegészségügyi tanácsnak e tárgyban adott szakvéleményét: a szabályrendelet jelzett szakaszát belügyminiszter ur ó nagyméltósága 96867/VI a. számú körrendeletével megváltoztatta. Eszerint: a szódavizgyártáshoz használt gépek, készülékek azon részeit, melyekkel a víz illetőleg a szódaviz érintkezésbe jut hacsak e részek nincsenek egészen olyan tiszta ónból készítve, mely legfeljebb 1/10° ólmot, illetve 1% idegen fémeket tartalmaz ugyanilyen minőségű erős és folytonos ónréteggel kell bevonni. A készüléktől elágazó és szódavizvel szintén érintkező csövek szintén a fentebbi minőségű tiszta ónból készítendőek. Más fémcsövek használata csak úgy engedhető meg, ha azok belső része legalább 4 mm. vastagságú tiszta óncsővel van kibélelve. A 2. szakasz második és harmadik kikezdése változatlanul érvényben marad.

Arad 1900. november hó 28-án.

Sarlót
főkapitány.

Pserhofer J.

vértisztító labdaccai

Évtizedek óta el vannak terjedve az egész világon s kevés azon család, a hol ez a páratlan házigyógyszer hiányzik. E labdacsokat az orvosok különösen az oly bajoknál ajánlják, amelyek nehéz emésztésnek s dugulásnak következményei, mint pld. zavar az epekeringésben, májfájdalmak, szélbántalmak, kólika, aranyér stb. stb.

Vértisztító hatásuknál fogva kiválóan jó hatást gyakorolnak vérszegénység eseteiben s az ebből származó bajoknál, mint ideges fejfájás, sápkór stb. E vértisztító labdacsook nagy előnye, hogy szeliden hatnak, fájdalmat nem okoznak s így a leggyöngébb szervezettel bíró egyének, sőt gyermekek is bátran használhatják.

1 doboz, mely 15 labdacsból áll 21 kr. — 1 tekerés, mely 6 doboz 1 frt 05 kr. A pénz előzetes beküldése után bérmentve: 1 frt 25 krajczár. — 2 tekerés 2 frt 30 krajczár. — 3 tekerés 3 frt 35 krajczár. — 10 tekerés 9 frt 20 krajczár.

* Használati utasítás mellékelve. *

Egyedüli készítő és szétküldési főraktár:

Pserhofer J., gyógyszerháza

Bécs, I., Singerstrasse 15.

Elterjedtségüknek fogva e labdacsook a legkülönbözőbb alakokban és nevek alatt utánóztatnak, tehát mindenki csak PSERHOFER-féle vértisztító labdacsokat kérjen, s csak azok valódiak, a melyek dobozaik fedelén piros színben „PSERHOFER” kezírása látható.

Elsőrangú férfi divat salon.

Inokai Tóth Lajos

Arad, Andrassy-tér, Neuman-palota.

Tudomására hozom a m. tisztelt vevőimnek, hogy **megérkeztek és óriási választékban található**

őszai és téli ujdonságok u. m.:

Valódi angol szövetek, hazai, Gácsi és Brassói divatszövetek.

Elegáns szabás!

Gondoljon mindenki a családjára!

AZ ARADI KÖZLÖNY

3000 koronára

biztosította minden előfizetőjét

baleset ellen.

Aki az **Aradi Közlönyre** 1901. január 1-től előfizet, az az **Aradi Ipar és Népbank** által képviselt **Nemzetközi baleset ellen biztosító részvénytársaságnál** baleset ellen biztosítva van **halál esetére**

= 3000 koronára, =

munkaképtelenség esetére

= 3000 koronára, =

részleges munkaképtelenség esetére pedig a 3000 korona megfelelő hányadára

Az Aradi Közlöny

előfizetői rendes biztosítási **kötvényt** kapnak kézhez.

Bejelentett és igazolt baleset után a kártérítési összeget azonnal kifizeti az

Aradi Ipar és Népbank,

mint a **Nemzetközi baleset ellen biztosító részvénytársaság aradi vezérügynöksége.**

A legnagyobb vidéki napilap most az Aradi Közlöny

Tökéletesen pótol minden fővárosi lapot Arad-, Csanád-, Békés-, Temes-, Torontál- és Hunyad-megyékben.

Megjelenik naponta 12—14 oldalon, vasárnap 24—30 oldalon.